

NICE'I LEPING,

MILLEGA MUUDETAKSE EUROOPA LIIDU LEPINGUT,
EUROOPA ÜHENDUSTE ASUTAMISLEPINGUID
JA TEATAVAID NENDEGA SEOTUD AKTE

(2001/C 80/01)

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS,

TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA,

SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT,

KREEKA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS,

PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT,

IIRIMAA PRESIDENT,

ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG,

TEMA MAJESTEET MADALMAADE KUNINGANNA,

AUSTRIA VABARIIGI LIIDUPRESIDENT,

PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT,

SOOME VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET ROOTSI KUNINGAS,

TEMA MAJESTEET SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KUNINGANNA,

MEENUTADES Euroopa mandri jagatusest ülesaamise ajaloolist tähtsust,

SOOVIDES viia lõpule Amsterdami lepinguga alustatud protsessi – Euroopa Liidu institutsioonide ettevalmistamist toimimiseks laienenud liidus,

OTSUSTANUD sellest lähtudes jätkata ühinemisläbirääkimisi, et viia need Euroopa Liidu lepingus sätestatud korra kohaselt edukalt lõpule,

ON OTSUSTANUD muuta Euroopa Liidu lepingut, Euroopa ühenduste asutamislepinguid ja teatavaid nendega seotud akte,

ning sel eesmärgil nimetanud oma täievolilisteks esindajateks:

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS:

asepeaministri ja välisministri

Louis MICHELI,

TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA:

välisminister
Mogens LYKKETOFTI,

SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT:

välisministri ja liidukantsleri asetäitja
Joseph FISCHERI,

KREEKA VABARIIGI PRESIDENT:

välisminister
Georgios PAPANDREOU,

TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS:

välisminister
Josep PIQUÉ I CAMPSI,

PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT:

välisminister
Hubert VÉDRINE'I,

IIRIMAA PRESIDENT:

välisminister
Brian COWENI,

ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT:

välisminister
Lamberto DINI,

TEMA KUNINGLIK KÖRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG:

asepeaministri, välisministri ja väliskaubandusministri
Lydie POLFERI,

TEMA MAJESTEET MADALMAADE KUNINGANNA:

välisminister
Jozias Johannes VAN AARTSENI,

AUSTRIA VABARIIGI LIIDUPRESIDENT:

välisminister
Benita FERRERO-WALDNERI,

PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT:

välis- ja riigiministri
Jaime GAMA,

SOOME VABARIIGI PRESIDENT:

välisminister
Erkki TUOMIOJA,

TEMA MAJESTEET ROOTSI KUNINGAS:

välisminister
Anna LINDHI,

TEMA MAJESTEET SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KUNINGANNA:

välisministri ja Rahvaste Ühenduse asjade ministri
Robin COOKI,

KES, olles esitanud oma kehtivaks ja vormikohaseks tunnistatud täisvolitused,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES.

ESIMENE OSA

Sisulised muudatused

Artikkel 1

Vastavalt käesoleva artikli sätetele muudetakse Euroopa Liidu lepingut.

1. Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 7

1. Nõukogu võib ühe kolmandiku liikmesriikide, Euroopa Parlamendi või komisjoni põhjendatud ettepaneku alusel ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist oma liikmete neljaviiendikulise häälteenamusega järeldada ilmselt ohtu, et mõni liikmesriik rikub oluliselt artikli 6 lõikes 1 esitatud põhimõtteid, ning adresseerida nimetatud riigile kohaseid soovitusi. Enne sellise järelduse tegemist kuulab nõukogu kõnealuse liikmesriigi ära ja võib sama korra kohaselt kutsuda sõltumatuid isikuid esitama mõistliku tähtaja jooksul aruannet olukorra kohta kõnealuses liikmesriigis.

Nõukogu kontrollib korrapäraselt, kas sellise järelduse tegemisel aluseks olnud põhjused kehtivad endiselt.

2. Riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulev nõukogu võib ühe kolmandiku liikmesriikide või komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ühehäälselt teha järelduse, et mõni liikmesriik rikub oluliselt ja jätkuvalt artikli 6 lõikes 1 mainitud põhimõtteid, olles enne seda kutsunud kõnealuse liikmesriigi valitsust üles esitama oma seisukohta.

3. Kui rikkumine on lõike 2 alusel kindlaks tehtud, võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega teha otsuse peatada teatavad õigused, mis tulenevad käesoleva lepingu kohaldamisest kõnealuse liikmesriigi suhtes, sealhulgas peatada selle liikmesriigi valitsuse esindaja hääleõiguse

nõukogus. Seda tehes võtab nõukogu arvesse sellise peatamise võimalikke tagajärgi füüsiliste ja juriidiliste isikute õigustele ja kohustustele.

Kõnealuse liikmesriigi käesoleva lepingu järgsed kohustused on sellele riigile jätkuvalt siduvad.

4. Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega teha hiljem otsuse lõike 3 alusel võetud meetmeid muuta või need tühistada, kui nende kehtestamise tinginud olukord muutub.

5. Käesoleva artikli kohaldamisel teeb nõukogu otsuseid kõnealuse liikmesriigi valitsuse esindaja häält arvestamata. Kohalviibivate või esindatud liikmete hääletamisest hoidumine ei takista lõikes 2 osutatud otsuste vastuvõtmist. Kvalifitseeritud häälteenamus tähendab sedasama võrdelist osa asjaomaste nõukogu liikmete arvestatud häältest, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 205 lõikes 2.

Samuti kohaldatakse käesolevat lõiget juhul, kui hääleõigus lõike 3 kohaselt peatatakse.

6. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel teeb Euroopa Parlament otsuse kahe kolmandiku enamusega antud häältest, mis esindavad tema liikmete enamust.”

2. Artikkel 17 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 17

1. Ühine välis- ja julgeolekupoliitika hõlmab kõiki liidu julgeolekuga seotud küsimusi, sealhulgas ühise kaitsepoliitika järkjärgulist kujundamist, mis võib viia ühiskaitсени, kui Euroopa Ülemkogu niiviisi otsustab. Sel juhul soovitab ta igal liikmesriigil võtta selline otsus vastu kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Käesolevas artiklis silmas peetud liidu poliitika ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning arvestab nende liikmesriikide Põhja-Atlandi lepingu järgseid kohustusi, kes näevad oma ühiskaitse teostumist Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioonis (NATO); liidu poliitika on kooskõlas selle lepingu raames kehtestatud ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga.

Ühise kaitsepoliitika järkjärgulist kujundamist toetavad liikmesriigid, nii nagu nad seda asjakohaseks peavad, omavahelise koostööga relvastuse alal.

2. Käesolevas artiklis osutatud küsimused hõlmavad humanitaar- ja päästeülesandeid, rahuvalvet ja lahinguüksuste ülesandeid kriiside ohjeldamisel, sealhulgas rahu sobitamist.

3. Käesolevas artiklis käsitletud kaitsepoliitilise tähendusega otsuste tegemine ei mõjuta lõike 1 teises lõigus osutatud poliitikat ja kohustusi.

4. Käesoleva artikli sätted ei takista tihedama koostöö kahepoolset arendamist kahe või enama liikmesriigi vahel nii Lääne-Euroopa Liidu (WEU) kui ka NATO raames, kui niisugune koostöö ei ole vastuolus käesolevas jaotises sätestatud koostööga ega takista seda.

5. Käesoleva artikli eesmärkide edendamiseks vaadatakse selle artikli sätted läbi vastavalt artiklile 48.”

3. Artikli 23 lõike 2 esimesele lõigule lisatakse järgmine kolmas taane:

“– kui ta artikli 18 lõike 5 alusel nimetab eriesindaja.”

4. Artikkel 24 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 24

1. Kui käesoleva jaotise rakendamiseks on vaja sõlmida leping ühe või mitme riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga, võib nõukogu lubada esistujariigil, keda asjakohaselt abistab komisjon, alustada sellega seotud läbirääkimisi. Selliseid lepinguid sõlmib nõukogu esistujariigi soovitusel põhjal.

2. Nõukogu teeb otsuse ühehäälselt, kui leping hõlmab küsimust, mille puhul ühendusesiseste otsuste vastuvõtmiseks on nõutav ühehäälsus.

3. Kui leping on ette nähtud ühismeetme või ühise seisukoha rakendamiseks, teeb nõukogu

otsuse kvalifitseeritud hääleteenamusega artikli 23 lõike 2 kohaselt.

4. Käesoleva artikli sätteid kohaldatakse ka VI jaotises käsitletud küsimuste suhtes. Kui leping hõlmab küsimust, mille puhul ühendusesisese otsuse või meetme vastuvõtmiseks on nõutav kvalifitseeritud hääleteenamus, teeb nõukogu otsuse kvalifitseeritud hääleteenamusega artikli 34 lõike 3 kohaselt.

5. Leping ei seo liikmesriiki, kelle esindaja nõukogus teatab, et ta peab järgima oma põhi-seadusest tulenevate menetluste nõudeid; teised nõukogu liikmed võivad nõustuda, et lepingut ajutiselt siiski kohaldatakse.

6. Käesolevas artiklis kehtestatud tingimustel sõlmitud lepingud on liidu institutsioonidele siduvad.”

5. Artikkel 25 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 25

Ilma et see piiraks Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 207 kohaldamist, jälgib poliitika- ja julgeolekukomitee rahvusvahelist olukorda ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga hõlmatud valdkondades ning aitab kaasa poliitika kindlaksmääramisele, esitades kas nõukogu taotlusel või omal algatusel nõukogule arvamusi. Ta jälgib ka kokkulepitud poliitika rakendamist, ilma et see piiraks eesistujariigi ja komisjoni pädevust.

Käesoleva jaotise reguleerimisalas teostab komitee nõukogu vastutusel poliitilist kontrolli ja strateegilist juhtimist kriisiohjeldusoperatsioonides.

Nõukogu võib volitada komiteed kriisiohjeldusoperatsiooni elluviimiseks ja selle kestel, nagu nõukogu kindlaks määrab, tegema asjakohaseid otsuseid operatsiooni poliitilise kontrolli ja strateegilise juhtimise kohta, ilma et see piiraks artikli 47 kohaldamist.”

6. Lisatakse järgmised artiklid:

“Artikkel 27a

1. Tõhustatud koostöö käesolevas jaotises viidatud valdkondades seab eesmärgiks kaitsta kogu liidu väärtusi ja teenida tema huve, kinnitades tema kui rahvusvahelisel areenil toimiva ühtse jõu identiteeti. Selle koostöö puhul võetakse arvesse:

– ühise välis- ja julgeolekupoliitika põhimõtteid, eesmärgi, üldsuuniseid ja järjepidevust ning selle poliitika raames tehtud otsuseid;

– Euroopa Ühenduse volitusi ning

– liidu poliitika ja välistegevuse ühtsust.

2. Kui artiklis 27c ning artiklites 43–45 ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva artikliga sätestatud tõhustatud koostöö suhtes artikleid 11–27 ning artikleid 27b–28.

Artikkel 27b

Käesoleva jaotise kohaselt toimuv tõhustatud koostöö on seotud ühismeetme või ühise seisukoha elluviimisega. See ei puuduta sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega küsimusi.

Artikkel 27c

Liikmesriigid, kes kavatsevad omavahel sisse seada artiklis 27b osutatud tõhustatud koostöö, pöörduvad sellekohase taotlusega nõukogu poole.

Taotlus edastatakse komisjonile ja sellest teavitatakse Euroopa Parlamenti. Komisjon esitab oma arvamuse eelkõige selle kohta, kas kavandatav tõhustatud koostöö on vastavuses liidu poliitikaga. Nõukogu annab koostööloa artikli 23 lõike 2 teise ja kolmanda lõigu kohaselt ning artikleid 43–45 järgides.

Artikkel 27d

Ilma et see piiraks eesistujariigi või komisjoni volitusi, tagab ühise välis- ja julgeolekupoliitika

kõrge esindajana tegutsev nõukogu peasekretär eelkõige, et Euroopa Parlament ja kõik nõukogu liikmed on täielikult informeeritud ühise välis- ja julgeolekupoliitika alase tõhustatud koostöö rakendamisest.

Artikkel 27e

Iga liikmesriik, kes soovib osaleda vastavalt artiklile 27c rajatud tõhustatud koostöös, annab oma kavatsusest teada nõukogule ning teavitab sellest komisjoni. Komisjon esitab nõukogule oma arvamuse kolme kuu jooksul alates nimetatud teate kättesaamisest. Nelja kuu jooksul pärast teate kättesaamist teeb nõukogu otsuse taotluse kohta ning sellise erikorra kohta, mida ta võib vajalikuks pidada. Otsus loetakse vastuvõetuks, kui nõukogu ei otsusta sama ajavahemiku jooksul kvalifitseeritud häälteenamusega selle otsuse vastuvõtmist edasi lükata; sel juhul esitab nõukogu oma otsuse põhjused ja määrab tähtaja selle taastlõpetamiseks.

Käesoleva artikli kohaldamisel teeb nõukogu otsused kvalifitseeritud häälteenamusega. Kvalifitseeritud häälteenamuseks määratletakse seesama võrdeline osa arvestatud häälest ning seesama võrdeline osa asjaomaste nõukogu liikmete arvust, mis on sätestatud artikli 23 lõike 2 kolmandas lõigus.”

7. Artikli 29 teise lõigu teine taane asendatakse järgmisega:

“– liikmesriikide kohtute ja muude pädevate asutuste vahelise tihedama koostööga vastavalt artiklite 31 ja 32 sätetele, sealhulgas koostööga Euroopa õigusosalase koostöö üksuse (“Eurojust”) kaudu;”

8. Artikkel 31 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 31

1. Kriminaalasjades hõlmavad õigusosalase koostöö ühismeetmed:

a) liikmesriikide pädevate ministeeriumide ja kohtute või muude vastavate asutuste vahelise koostöö hõlbustamist ja kiirendamist kriminaalasjade menetlemisel ning kohtuotsuste täitmisel, sealhulgas vajaduse korral koostööd Eurojusti kaudu;

b) isikute väljaandmise hõlbustamist liikmesriikide vahel;

c) liikmesriikides kohaldatavate eeskirjade kokkusobivuse tagamist, mis võib olla vajalik sellise koostöö parandamiseks;

d) kohtualluvuskonfliktide ärahoidmist liikmesriikide vahel;

e) järkjärgulist meetmete võtmist, selleks et kehtestada miinimumeeskirjad kuriteokoosseisu tunnuste ja karistuste suhtes organiseeritud kuritegevuse, terrorismi ja ebaseadusliku uimastikaubanduse valdkonnas.

2. Nõukogu aitab kaasa koostööle Eurojusti kaudu sellega, et:

a) võimaldab Eurojustil hõlbustada liikmesriikide prokuratuuride vahelist koordineerimistööd;

b) edendab Eurojusti tööd eeluurimise toetamisel raskete piiriüleste kuritegude, eelkõige organiseeritud kuritegevuse puhul, võttes eriti arvesse Europoli tehtud analüüse;

c) hõlbustab tihedat koostööd Eurojusti ja Euroopa kohtute võrgu vahel, eelkõige selleks, et hõlbustada õigusabitaotluste ning väljaandmistaotluste täitmist.”

9. Artikkel 40 asendatakse järgmiste artiklitega 40, 40a ja 40b:

“Artikkel 40

1. Tõhustatud koostöö käesolevas jaotises nimetatud valdkondades seab eesmärgiks võimaldada liidul areneda kiiremini vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevaks alaks, austades samal ajal Euroopa Ühenduse volitusi ja käesolevas jaotises sätestatud eesmärgid.

2. Kui artiklis 40a ning artiklites 43–45 ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva artikliga ettenähtud koostöö suhtes artikleid 29–39 ning artikleid 40a–41.

3. Käesoleva artikli ning artiklite 40a ja 40b suhtes kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu sätteid, mis käsitlevad Euroopa Kohtu volitusi ja nende volituste kasutamist.

Artikkel 40a

1. Liikmesriigid, kes kavatsevad omavahel sisse seada artiklis 40 osutatud tõhustatud koostöö, pöörduvad taotlusega komisjoni poole, kes võib teha nõukogule sellekohase ettepaneku. Juhul kui komisjon ettepanekut ei tee, teatab ta asjaomastele liikmesriikidele selle põhjustest. Seejärel võivad nimetatud liikmesriigid esitada nõukogule algatuse eesmärgiga saada kõnealuse tõhustatud koostöö luba.

2. Lõikes 1 osutatud loa annab vastavalt artiklitele 43–45 nõukogu, tehes otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal või vähemalt kaheksa liikmesriigi algatusel ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga. Nõukogu liikmete hääli arvestatakse vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 205 lõikele 2.

Nõukogu liige võib taotleda, et küsimus suunataks Euroopa Ülemkogusse. Pärast seda, kui küsimust on arutanud Euroopa Ülemkogu, võib nõukogu teha otsuse käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt.

Artikkel 40b

Liikmesriik, kes soovib osaleda vastavalt artiklile 40a rajatud tõhustatud koostöös, teatab oma kavatsusest nõukogule ja komisjonile, kes esitab oma arvamuse nõukogule kolme kuu jooksul pärast teate kättesaamist koos võimaliku soovitusena sellise erikorra kohta, mida ta võib vajalikuks pidada selleks, et see liikmesriik saaks osaleda kõnealuses koostöös. Nõukogu teeb taotluse kohta otsuse nelja kuu jooksul alates nimetatud teate kättesaamisest. Otsus loetakse vastuvõetuks, kui nõukogu ei otsusta sama ajavahemiku jooksul kvalifitseeritud häälteenamusega selle otsuse vastuvõtmist edasi lükata; sel juhul esitab nõukogu oma otsuse põhjused ja määrab tähtaja selle taastõhustamiseks.

Käesoleva artikli kohaldamisel teeb nõukogu otsuseid artikli 44 lõikes 1 sätestatud tingimuste kohaselt.”

10. VII jaotise pealkiri asendatakse järgmisega: “Sätted tõhustatud koostöö kohta”.

11. Artikkel 43 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 43

Liikmesriigid, kes kavatsevad omavahel sisse seada tõhustatud koostöö, võivad kasutada käesolevas lepingus ja Euroopa Ühenduse asutamislepingus ettenähtud institutsioone, menetlusi ja mehhanisme, tingimusel et kavandatav koostöö:

- a) on suunatud liidu ja ühenduse eesmärkide edendamisele, nende huvide kaitsmisele ja teenimisele ning nende integreerumisprotsessi tugevdamisele;
- b) austab nimetatud lepingute põhimõtteid ja liidu ühtset institutsioonilist raamistikku;
- c) on vastavuses *acquis communautaire*'i ja nimetatud lepingute ülejäänud sätete alusel võetud meetmetega;
- d) jääb liidu ja ühenduse volituste piiresse ega hõlma valdkondi, mis kuuluvad ühenduse ainu-pädevusse;
- e) ei kahjusta siseturgu, nagu see on määratletud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 14 lõikes 2, ega nimetatud lepingu XVII jaotises sätestatud majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust;
- f) ei kujuta endast tõket või diskrimineerimist liikmesriikidevahelises kaubanduses ega kahjusta nendevahelist konkurentsi;
- g) hõlmab vähemalt kaheksat liikmesriiki;
- h) austab koostöös mitteosalevate liikmesriikide pädevust, õigusi ja kohustusi;
- i) ei mõjuta Schengeni *acquis*' Euroopa Liitu integreerimist käsitleva protokolliga sätteid;

j) on avatud kõikidele liikmesriikidele vastavalt artiklile 43b.”

12. Lisatakse järgmised artiklid:

“Artikkel 43a

Tõhustatud koostöö võidakse kasutusele võtta üksnes viimase abinõuna, kui nõukogus on kindlaks tehtud, et sellise koostöö eesmärke ei ole asutamislepingute asjakohaseid sätteid kohaldades võimalik mõistliku aja jooksul saavutada.

Artikkel 43b

Kui seatakse sisse tõhustatud koostöö, on see avatud kõikidele liikmesriikidele. Samuti on see neile avatud igal ajal vastavalt käesoleva lepingu artiklitele 27e ja 40b ning Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 11a, juhul kui nad järgivad põhiotsust ja koostöö raames vastuvõetud otsuseid. Komisjon ja tõhustatud koostöös osalevad liikmesriigid tagavad, et osalema kutsutakse võimalikult suur hulk liikmesriike.”

13. Artikkel 44 asendatakse järgmiste artiklitega 44 ja 44a:

“Artikkel 44

1. Selleks et võtta vastu artiklis 43 osutatud tõhustatud koostöö elluviimiseks vajalikke õigusakte ja otsuseid, kohaldatakse käesoleva lepingu ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu vastavaid institutsioonilisi sätteid. Aruteludel võivad osaleda kõik nõukogu liikmed, kuid otsuste tegemisest võtavad osa ainult tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide esindajad. Kvalifitseeritud häälteenamuseks määratletakse seesama võrdeline osa arvestatud häältest ning seesama võrdeline osa asjaomaste nõukogu liikmete arvust, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 205 lõikes 2 ning artikli 27c alusel sisseseatud tõhustatud koostöö puhul käesoleva lepingu artikli 23 lõike 2 teises ja kolmandas lõigus. Ühehäälsuseks vajatakse ainult nõukogu asjaomaste liikmete häält.

Sellised õigusaktid ja otsused ei kuulu liidu *acquis* hulka.

2. Liikmesriigid omalt poolt kohaldavad õigusakte ja otsuseid, mis on vastu võetud nende osalusel toimuva tõhustatud koostöö elluviimiseks. Sellised õigusaktid ja otsused on siduvad üksnes nendele liikmesriikidele, kes sellises koostöös osalevad, ning vajaduse korral vahetult kohaldatavad üksnes nendes riikides. Liikmesriigid, kes ei osale sellises koostöös, ei takista osalevatel liikmesriikidel koostöö elluviimist.

Artikkel 44a

Tõhustatud koostöö rakendamise tulenevad kulud, välja arvatud institutsioonide halduskulud, kaetakse liikmesriikide eelarvevahenditest, kui nõukogu pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist ühehäälselt ei otsusta teisiti.”

14. Artikkel 45 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 45

Nõukogu ja komisjon tagavad käesoleva jaotise alusel võetavate meetmete kooskõla omavahel, aga ka liidu ja ühenduse poliitikaga ning teevad sel eesmärgil omavahel koostööd.”

15. Artikkel 46 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 46

Euroopa Ühenduse asutamislepingu, Euroopa Sõe- ja Terasühenduse asutamislepingu ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu sätteid, mis käsitlevad Euroopa Ühenduste Kohtu volitusi ja nende volituste kasutamist, kohaldatakse üksnes järgmiste käesoleva lepingu sätete suhtes:

a) sätteid, millega muudetakse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut seoses Euroopa Ühenduse asutamisega, Euroopa Sõe- ja Terasühenduse asutamislepingut ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut;

- b) VI jaotise sätted artiklis 35 sätestatud tingimuste alusel;
- c) VII jaotise sätted Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklites 11 ja 11a ning käesoleva lepingu artiklis 40 sätestatud tingimuste alusel;
- d) artikli 6 lõige 2 institutsioonide meetmete suhtes niivõrd, kuivõrd Euroopa Kohus on pädev Euroopa ühenduste asutamislepingute ja käesoleva lepingu alusel;
- e) artiklis 7 esitatud puhtmenetluslikud tingimused, mille puhul Euroopa Kohus teeb otsuse asjaomase liikmesriigi taotlusel ühe kuu jooksul arvates kuupäevast, mil nõukogu tegi nimetatud artiklis sätestatud järelduse;
- f) artiklid 46–53.”

Artikkel 2

Vastavalt käesoleva artikli sätetele muudetakse Euroopa Ühenduse asutamislepingut.

1. Artikkel 11 asendatakse järgmiste artiklitega 11 ja 11a:

“Artikkel 11

1. Liikmesriigid, kes kavatsesid mõnes käesolevas lepingus nimetatud valdkonnas omavahel sisse seada tõhustatud koostöö, pöörduvad taotlusega komisjoni poole, kes võib teha nõukogule sellekohase ettepaneku. Juhul kui komisjon ettepanekut ei tee, teatab ta asjaomastele liikmesriikidele selle põhjustest.

2. Lõikes 1 osutatud tõhustatud koostöö sisseseadmise loa annab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklitele 43–45 komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga. Kui tõhustatud koostöö on seotud valdkonnaga, mida reguleeritakse käesoleva lepingu artiklis 251 osutatud korras, on nõutav Euroopa Parlamendi nõusolek.

Nõukogu liige võib taotleda, et küsimus suunataks Euroopa Ülemkogusse. Pärast seda, kui küsimust on arutanud Euroopa Ülemkogu, võib nõukogu teha otsuse käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt.

3. Tõhustatud koostöömeetmete elluviimiseks vajalike õigusaktide ja otsuste suhtes kehtivad kõik käesoleva lepingu asjakohased sätted, kui käesolevas artiklis või Euroopa Liidu lepingu artiklites 43–45 ei nähta ette teisiti.

Artikkel 11a

Liikmesriik, kes soovib osaleda vastavalt artiklile 11 rajatud tõhustatud koostöös, annab oma kavatsusest teada nõukogule ja komisjonile, kes annab oma arvamuse nõukogule kolme kuu jooksul pärast teate kättesaamist. Nelja kuu jooksul pärast teate kättesaamist teeb komisjon otsuse arvamuse ja sellise erikorra kohta, mida ta võib vajalikuks pidada.

2. Artiklis 13 muutub olemasolev tekst lõikeks 1 ja lisatakse järgmine lõige 2:

“2. Kui nõukogu võtab vastu ühenduse edendamismeetmeid, mis ei tähenda liikmesriikide õigusnormide ühtlustamist, et toetada liikmesriikide poolt lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamisele kaasaaitamiseks võetavaid meetmeid, teeb ta erandina lõikest 1 otsuse vastavalt artiklis 251 ettenähtud menetlusele.”

3. Artikkel 18 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 18

1. Igal liidu kodanikul on õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil, kui käesoleva lepinguga ja selle rakendamiseks võetud meetmetega kehtestatud piirangutest ja tingimustest ei tulene teisiti.

2. Kui selle eesmärgi saavutamiseks osutub vajalikuks ühenduse meetmete võtmine ja käesolev leping ei ole ette näinud selleks vajalikke volitusi, võib nõukogu vastu võtta sätted lõikes 1 osutatud õiguste kasutamise hõlbustamiseks. Nõukogu teeb otsuse vastavalt artiklis 251 ettenähtud menetlusele.

3. Lõiget 2 ei kohaldata passe, isikutunnistusi, elamislube ja muid selliseid dokumente käsitlevate sätete suhtes ega sotsiaalkindlustuse või sotsiaalkaitse alaste sätete suhtes.”

4. Artiklisse 67 lisatakse järgmine lõige:

“5. Erandina lõikest 1 võtab nõukogu vastavalt artiklis 251 ettenähtud menetlusele vastu:

– artikli 63 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a ettenähtud meetmed, tingimusel et nõukogu on enne seda käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võtnud ühenduse õigusaktid, milles määratakse kindlaks neid küsimusi reguleerivad ühiseeskirjad ja peamised põhimõtted;

– artiklis 65 ettenähtud meetmed, välja arvatud perekonnaõigust käsitlevad küsimused.”

5. Artikkel 100 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 100

1. Ilma et see piiraks muude käesolevas lepingus sätestatud menetluste kohaldamist, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega teha otsuseid majandusolukorrale vastavate meetmete suhtes, eriti kui tekib tõsiseid raskusi teatud toodetega varustamises.

2. Kui mõni liikmesriik on raskustes või kui tal on tõsine oht sattuda suurtesse raskustesse, mida põhjustavad loodusõnnetused või temast olenematud erandlikud juhtumid, võib nõukogu teatud tingimustel komisjoni ettepaneku põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega anda asjaomasele liikmesriigile ühenduse finantsabi. Nõukogu eesistuja teatab tehtud otsusest Euroopa Parlamendile.”

6. Artikli 111 lõige 4 asendatakse järgmisega:

“4. Kui lõikest 1 ei tulene teisiti, määrab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks ühenduse rahvusvaheliselt esitatava seisukoha majandus- ja rahaliidule eriti olulistest küsimustes ning oma esindatuse, pidades kinni artiklitega 99 ja 105 kehtestatud volituste jagamisest.”

7. Artikli 123 lõige 4 asendatakse järgmisega:

“4. Kolmanda etapi alguskuupäeval võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga nende liikmesriikide ühehäälsel toetusel, kelle suhtes ei ole kehtestatud erandit, vastu vahetuskursid, mis kehtestatakse nende liikmesriikide valuutade jaoks lõplikult ja mille alusel need valuutad asendatakse eküüga ning eküü muutub iseseisvaks valuutaks. See meede iseenesest ei muuda eküü väärtust teiste valuutade suhtes. Nimetatud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamusega võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast EKPga konsulteerimist ka muid meetmeid, mis on vajalikud eküü kui nende liikmesriikide ühisraha kiireks kasutuselevõtmiseks. Kohaldatakse artikli 122 lõike 5 teist lauset.”

8. Artikkel 133 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 133

1. Ühine kaubanduspoliitika rajaneb ühtsetel põhimõtetel, eriti mis puutub tariifimäärade muutmisse, tolli- ja kaubanduskokkulepete sõlmimisse, liberaliseerimismeetmete ühtlustamisse, ekspordipoliitikasse ning kaubanduse kaitsemeetmetesse, näiteks nendesse, mis on vajalikud dumpingu või subsiidiumide puhul.

2. Komisjon teeb nõukogule ettepanekuid ühise kaubanduspoliitika rakendamise kohta.

3. Kui ühe või mitme riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmitavate lepingute üle on vaja pidada läbirääkimisi, annab komisjon soovitusi nõukogule, kes volitab komisjoni alustama vajalikke läbirääkimisi. Nõukogu ja komisjoni ülesandeks on tagada, et lepingud oleksid kooskõlas ühendusesisese poliitika ja ühendusesiseste eeskirjadega.

Komisjon peab läbirääkimisi, konsulteerides erikomiteega, mille nõukogu määrab selle ülesande täitmisel abistama komisjoni, ning niisuguste direktiivide raames, mida nõukogu peab vajalikuks komisjonile adresseerida. Komisjon esitab komiteele korrapäraselt aruandeid nende

läbirääkimiste edenemise kohta.

Kohaldatakse artikli 300 asjakohaseid sätteid.

4. Käesoleva artikliga talle antud volituste kasutamisel teeb nõukogu otsused kvalifitseeritud häälteenamusega.

5. Lõikeid 1–4 kohaldatakse ka läbirääkimistele ja lepingute sõlmimisele teenuskaubanduse ja intellektuaalomandi kaubanduslike aspektide valdkonnas niivõrd, kuivõrd nimetatud lõiked neid lepinguid ei hõlma ja ilma et see piiraks lõike 6 kohaldamist.

Erandina lõikest 4 teeb nõukogu otsuse ühehäälselt, pidades läbirääkimisi ja sõlmides lepinguid esimeses lõigus osutatud valdkonnas, kui selline leping sisaldab sätteid, mille puhul ühenduseseste eeskirjade vastuvõtmiseks on nõutav ühehäälsus või kui see on seotud valdkonnaga, kus ühendus ei ole veel kasutanud talle käesoleva lepinguga antud volitusi võtta vastu ühenduseseste eeskirju.

Horisontaalsete kokkulepete üle peetavate läbirääkimiste ja nende sõlmimise suhtes teeb nõukogu otsuse ühehäälselt niivõrd, kuivõrd see puudutab ka eelmist lõiku või lõike 6 teist lõiku.

Käesolev lõige ei mõjuta liikmesriikide õigust jõus hoida ja sõlmida lepinguid kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega niivõrd, kuivõrd need vastavad ühenduse õigusele ja muudele asjakohastele rahvusvahelistele lepingutele.

6. Nõukogu ei või sõlmida lepingut, mis sisaldab ühendusesiseseid volitusi ületavaid sätteid, viies eelkõige liikmesriikide õigusnormide ühtlustamisele valdkondades, mille puhul käesolev leping sellise ühtlustamise välistab.

Selles suhtes jäävad kultuuri- ja audiovisuaalteenuste, haridus-, sotsiaal- ja tervishoiuteenuste kaubandust käsitlevad lepingud erandina lõike 5 esimesest lõigust ühenduse ja tema liikmesriikide jagatud pädevusse. Järelikult nõuab selliste lepingute üle läbirääkimiste pidamine lisaks artikli 300 vastavate sätete kohaselt tehtud ühenduse otsusele ka liikmesriikide ühist nõusolekut. Lepingud, mille üle on niiviisi läbirääkimisi peetud, sõlmivad ühendus ja liikmesriigid ühiselt.

Rahvusvaheliste transpordilepingute üle läbirääkimiste pidamist ja nende sõlmimist reguleerivad endiselt V jaotise ja artikli 300 sätted.

7. Ilma et see piiraks lõike 6 esimese lõigu kohaldamist, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ühehäälselt laiendada lõigete 1–4 kohaldamist rahvusvahelistele läbirääkimistele ja lepingutele intellektuaalomandi valdkonnas niivõrd, kuivõrd lõige 5 neid ei hõlma."

9. Artikkel 137 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 137

1. Pidades silmas artikli 136 eesmärkide saavutamist, toetab ja täiendab ühendus liikmesriikide meetmeid järgmistes valdkondades:

- a) eelkõige töökeskkonna parandamine, et kaitsta töötajate tervist ja turvalisust;
- b) töötingimused;
- c) töötajate sotsiaalkindlustus ja sotsiaalkaitse;
- d) töötajate kaitse, kui nende tööleping lõpetatakse;
- e) töötajate teavitamine ja ärakuulamine;
- f) töötajate ja tööandjate huvide esindatus ja kollektiivne kaitse, sealhulgas ühine otsusetegemine, kui lõikest 5 ei tulene teisiti;
- g) seaduslikult ühenduse territooriumil elavate kolmandate riikide kodanike töötingimused;
- h) tööturult väljatõrjutud isikute integreerimine, ilma et see piiraks artikli 150 kohaldamist;

i) meeste ja naiste võrdõiguslikkus seoses nende võimalustega tööturul ja kohtlemisega tööl;

j) sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemine;

k) sotsiaalkaitstesüsteemide moderniseerimine, ilma et see piiraks punkti c kohaldamist.

2. Selleks võib nõukogu:

a) võtta meetmeid, mis on kavandatud liikmesriikidevahelise koostöö edendamiseks algatuste abil, mille eesmärk on teadmiste täiendamine, teabe ja parimate tavade vahetuse arendamine, uuenduslike lähenemisviiside soodustamine ja kogemustele hinnangu andmine, ilma seejuures liikmesriikide õigusnorme ühtlustamata;

b) lõike 1 punktides a–i osutatud valdkondades direktiivide abil vastu võtta miinimumnõuded järkjärguliseks rakendamiseks, arvestades igas liikmesriigis kehtivaid tingimusi ja tehnilisi eeskirju. Sellistes direktiivides hoidutakse haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut.

Nõukogu teeb otsuse vastavalt artiklis 251 ettenähtud menetlusele pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega ning regioonide komiteega, välja arvatud käesoleva artikli lõike 1 punktides c, d, f ja g osutatud valdkonnad, kus nõukogu teeb otsuse ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja eespool nimetatud komiteedega. Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga teha ühehäälselt otsuse muuta artiklis 251 ettenähtud menetlus kehtivaks ka käesoleva artikli lõike 1 punktide d, f ja g suhtes.

3. Liikmesriik võib lõike 2 kohaselt vastuvõetud direktiivide rakendamise usaldada tööturu osapooltele nende ühise taotluse põhjal.

Sel juhul tagab liikmesriik, et hiljemalt selleks ajaks, mil kooskõlas artikliga 249 peab direktiiv olema üle võetud, on tööturu osapooled kokkuleppe teel kehtestanud vajalikud meetmed, kusjuures asjaomane liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, mis võimaldavad tal igal ajal tagada selle direktiiviga ettenähtud tulemusi.

4. Käesoleva artikli alusel vastuvõetud sätted:

– ei mõjuta liikmesriikide õigust kindlaks määrata oma sotsiaalkindlustussüsteemi aluspõhimõtted ega tohi oluliselt mõjutada selle süsteemi finantstasakaalu;

– ei takista ühtki liikmesriiki säilitamast või kehtestamast rangemaid kaitsemeetmeid, mis sobivad kokku käesoleva lepinguga.

5. Käesoleva artikli sätteid ei kohaldata tasustamise, ühinemisõiguse, streigiõiguse ega töösuluõiguse suhtes.”

10. Artikli 139 lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

“Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega, välja arvatud juhul, kui kõnealuses kokkuleppes on üks või mitu sätet, mis käsitlevad valdkondi, mille puhul on artikli 137 lõike 2 alusel nõutav ühehäälsus. Sel juhul teeb ta otsuse ühehäälselt.”

11. Artikkel 144 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 144

Pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga asutab nõukogu nõuandva staatusega sotsiaalkaitsekomitee, et edendada sotsiaalkaitsealast koostööd liikmesriikide ja komisjoni vahel. Komitee ülesanneteks on:

– jälgida sotsiaalset olukorda ja sotsiaalkaitsepoliitika arengut liikmesriikides ja ühenduses;

– hõlbustada liikmesriikide omavahelist ning liikmesriikide ja komisjoni vahelist teabe-, kogemuste- ja heade tavade vahetust;

– ilma et see piiraks artikli 207 kohaldamist, koostada ettekandeid, sõnastada arvamusi või teha muud tööd oma pädevuse piires kas nõukogu või komisjoni taotlusel või omal algatusel.

Oma ülesandeid täites loob komitee kohased kontaktid tööturu osapooltega.

Iga liikmesriik ja komisjon määrab komiteesse kaks liiget.”

12. Artikli 157 lõige 3 asendatakse järgmisega:

“3. Ühendus aitab kaasa lõikes 1 seatud eesmärkide saavutamisele poliitika ja tegevuse kaudu, mida ta järgib käesoleva lepingu teiste sätete kohaselt. Nõukogu võib vastavalt artiklis 251 ettenähtud menetlusele ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega otsustada võtta erimeetmeid, et toetada liikmesriikides algatatud tegevust lõikes 1 seatud eesmärkide saavutamiseks.

Käesolev jaotis ei anna ühendusele alust võtta meetmeid, mis võiksid viia konkurentsi kahjustamisele või sisaldavad maksusätteid või töötajate õigusi ja huve puudutavaid sätteid.”

13. Artiklis 159 asendatakse kolmas lõik järgmisega:

“Kui osutuvad vajalikuks fondidevälised erimeetmed ja ilma et see piiraks ühenduse muu poliitika raames otsustatud abinõude kohaldamist, võib nõukogu sellised meetmed vastu võtta, tehes otsuse vastavalt artiklis 251 ettenähtud menetlusele pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega.”

14. Artiklisse 161 lisatakse järgmine kolmas lõik:

“Alates 1. jaanuarist 2007 teeb nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse komisjoni ettepaneku põhjal pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega ning regioonide komiteega, kui alates 1. jaanuarist 2007 kohaldatav mitmeaastane finantsperspektiiv ja sellega seotud institutsioonidevaheline kokkulepe on nimetatud kuupäevaks vastu võetud. Kui seda pole tehtud, kohaldatakse käesolevas lõigus sätestatud korda alates nende vastuvõtmise kuupäevast.”

15. Artikli 175 lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Erandina lõikes 1 sätestatud otsustamismenetlusest ja ilma et see piiraks artikli 95 kohaldamist, võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega ühehäälselt vastu:

a) peamiselt maksusätteid;

b) meetmeid, mis käsitlevad:

– asulaplaneerimist;

– veeressursside kvantitatiivset majandamist või mis otseselt või kaudselt mõjutavad nende ressursside kättesaadavust;

– maa kasutamist, välja arvatud jäätmemajandus;

c) meetmeid, mis mõjutavad oluliselt liikmesriigi valikut erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse üldstruktuuri.

Esimeses lõigus esitatud tingimustel võib nõukogu piiritleda need käesolevas lõikes märgitud küsimused, mille puhul otsused tuleb vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega.”

16. Kolmandasse osasse lisatakse järgmine jaotis:

“XXI JAOTIS

Majandus-, finants- ja tehniline koostöö kolmandate riikidega

Artikkel 181a

1. Ilma et see piiraks muude käesoleva lepingu sätete ning eelkõige XX jaotise sätete kohaldamist, teeb ühendus oma pädevuse piires majandus-, finants- ja tehnilist koostööd kolmandate riikidega. Selline koostöö täiendab liikmesriikide võetud meetmeid ja vastab ühenduse arengupoliitikale.

Ühenduse selle valdkonna poliitika aitab kaasa üldisele eesmärgile arendada ja tugevdada

demokraatiat ja õigusriiki ning austada inimõigusi ja põhivabadusi.

2. Nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga kvalifitseeritud häälteenamusega vastu lõike 1 rakendamiseks vajalikud meetmed. Artiklis 310 osutatud assotsieerumislepingute ja liiduga ühinemise kandidaatriikidega sõlmitavate lepingute puhul teeb nõukogu otsuse ühehäälselt.

3. Oma pädevuse piires teevad ühendus ja liikmesriigid koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega. Ühenduse koostöö korralduse võib kokku leppida ühenduse ja asjaomaste kolmandate isikute vaheliste lepingutega, mille üle peetakse läbirääkimisi ja mis sõlmitakse kooskõlas artikliga 300.

Esimene lõik ei piira liikmesriikide pädevust pidada läbirääkimisi rahvusvahelistes organites ja sõlmida rahvusvahelisi lepinguid."

17. Artiklis 189 asendatakse teine lõik järgmisega:

"Euroopa Parlamendi liikmete arv ei või olla suurem kui 732."

18. Artikli 190 lõige 5 asendatakse järgmisega:

"5. Euroopa Parlament määrab pärast komisjoni arvamuse küsimist ja nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega heakskiidul kindlaks määrused ja üldtingimused, mis reguleerivad tema liikmete kohustusi. Kõik eeskirjad ja tingimused, mis puudutavad parlamendi praeguste või endiste liikmete maksustamist, nõuavad nõukogu ühehäälselt otsust."

19. Artiklisse 191 lisatakse järgmine teine lõik:

"Nõukogu võtab artiklis 251 ettenähtud menetluse kohaselt vastu määrused, mis reguleerivad Euroopa tasandil toimivaid erakondi ning eelkõige nende rahastamise eeskirju."

20. Artikli 207 lõige 2 asendatakse järgmisega:

"2. Nõukogule on abiks peasekretariaat, mida juhatab peasekretär, ühise välis- ja julgeoleku- poliitika kõrge esindaja, keda abistab peasekretariaadi töö eest vastutav asepeasekretär. Peasekretäri ja asepeasekretäri määrab nõukogu ametisse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Nõukogu otsustab peasekretariaadi struktuuri."

21. Artikkel 210 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 210

Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks komisjoni presidendi ja liikmete, samuti Euroopa Kohtu presidendi, kohtunike, kohtujuristide ja kohtusekretäri ning esimese astme kohtu liikmete ja kohtusekretäri palgad, hüvitised ning pensionid. Kvalifitseeritud häälteenamusega määrab nõukogu kindlaks ka kõik väljamaksed, mis tehakse töötasu asemel."

22. Artikli 214 lõige 2 asendatakse järgmisega:

"2. Riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulev nõukogu nimetab kvalifitseeritud häälteenamusega isiku, kelle ta kavatseb määrata komisjoni presidendiks; nimetamise kinnitab Euroopa Parlament.

Ühisel kokkuleppel presidendikandidaadiga võtab nõukogu vastu teiste isikute nimekirja, keda ta kavatseb määrata komisjoni liikmeteks; nimekiri koostatakse kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal.

Niiviisi komisjoni presidendiks ja teisteks komisjoni liikmeteks nimetatud isikud kiidetakse Euroopa Parlamendis heaks ühtse nimekirjana. Olles saanud Euroopa Parlamendi heakskiidu, nimetatakse president ja komisjoni teised liikmed ametisse nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega."

23. Artikkel 215 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 215

Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad komisjoni liikme kohustused ametist lahkumisel või tagandamisel.

Ametist lahkumise, tagandamise või surma läbi tekkinud vaba ametikoha täidab liikme ülejäänud ametiajaks uus liige, kelle nõukogu nimetab kvalifitseeritud häälteenamusega. Nõukogu võib ühehäälselt otsustada, et niisugust vaba ametikohta ei ole vaja täita.

Presidendi ametist lahkumise, tagandamise või surma korral täidetakse tema ametikoht ülejäänud ametiajaks. Presidendi asendamiseks kohaldatakse artikli 214 lõikes 2 sätestatud menetlust.

Kui tagandamine artikli 216 põhjal välja arvata, jäävad komisjoni liikmed ametisse seni, kuni nad on asendatud või kuni nõukogu on käesoleva artikli teise lõigu kohaselt otsustanud, et vaba ametikohta ei ole vaja täita."

24. Artikkel 217 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 217

1. Komisjon tegutseb oma presidendi poliitilisel juhtimisel; president määrab kindlaks komisjoni sisemise korralduse, et tagada selle tegevuse järjepidevus, tulemuslikkus ja kollegiaalsus.

2. President rühmitab ja jaotab liikmete vahel komisjoni ees seisvad ülesanded. President võib komisjoni ametiaja jooksul need ülesanded ümber jaotada. Komisjoni liikmed täidavad neile presidendi poolt pandud ülesandeid tema kontrolli all.

3. Pärast täiskoosseisult heakskiidu saamist nimetab president komisjoni liikmete hulgast asepresidendid.

4. Komisjoni liige astub tagasi, kui president seda pärast täiskoosseisu heakskiidu saamist nõuab."

25. Artikli 219 esimene lõik jäetakse välja.

26. Artikkel 220 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 220

Euroopa Kohus ja esimese astme kohus tagavad kumbki oma pädevuse piires, et käesoleva lepingu tõlgendamisel ja kohaldamisel peetakse kinni seadusest.

Lisaks võib artiklis 225a sätestatud tingimustel esimese astme kohtu juurde moodustada kohtukolleegeiumid, et teostada teatavates kindlates valdkondades käesoleva lepinguga sätestatud kohtulikku pädevust."

27. Artikkel 221 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 221

Euroopa Kohus koosneb ühest kohtunikust iga liikmesriigi kohta.

Euroopa Kohus tuleb kokku kodadena või suurkojana vastavalt selleks Euroopa Kohtu põhikirjas sätestatud eeskirjadele.

Kui põhikiri seda ette näeb, võib Euroopa Kohus tulla kokku ka täiskoguna."

28. Artikkel 222 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 222

Euroopa Kohut abistab kaheksa kohtujuristi. Kui Euroopa Kohus seda taotleb, võib nõukogu ühehäälselt suurendada kohtujuristide arvu.

Kohtujuristi ülesanne on avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust."

29. Artikkel 223 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 223

Euroopa Kohtu kohtunikud ja kohtujuristid valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kellel on oma riigi kõrgeimastes kohtunikuametites nimetamiseks nõutav kvalifikatsioon või kes on tunnustatud ja pädevad juristid; nad nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks.

Iga kolme aasta järel toimub kohtunike ja kohtujuristide osaline asendamine vastavalt Euroopa Kohtu põhikirjas sätestatud tingimustele.

Kohtunikud valivad enda seast kolmeks aastaks Euroopa Kohtu presidendi. Presidendi võib tagasi valida.

Ametiaja lõppemisel võib kohtuniku ja kohtujuristi uueks ametiajaks tagasi nimetada.

Euroopa Kohus nimetab oma kohtusekretäri ja koostab tema ametijuhendi.

Euroopa Kohus võtab vastu oma kodukorra. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit."

30. Artikkel 224 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 224

Esimese astme kohus koosneb vähemalt ühest kohtunikust iga liikmesriigi kohta. Kohtunike arvu määrab Euroopa Kohtu põhikiri. Põhikiri võib ette näha, et esimese astme kohut abistavad kohtujuristid.

Esimese astme kohtu liikmed valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kõrgesse kohtunikuametisse määramiseks pädevad. Nad nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks. Liikmeskonda uuendatakse osaliselt iga kolme aasta järel. Ametiaja lõppemisel võib liikme tagasi nimetada.

Kohtunikud valivad enda seast kolmeks aastaks esimese astme kohtu presidendi. Presidendi võib tagasi valida.

Esimese astme kohus nimetab oma kohtusekretäri ja koostab tema ametijuhendi.

Esimese astme kohus kehtestab oma kodukorra kokkuleppel Euroopa Kohtuga. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit.

Kui Euroopa Kohtu põhikiri ei sätesta teisiti, kohaldatakse esimese astme kohtu suhtes käesoleva lepingu Euroopa Kohut käsitlevaid sätteid."

31. Artikkel 225 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 225

1. Esimese astme kohus on pädev arutama ja lahendama esimese astmena artiklites 230, 232, 235, 236 ja 238 osutatud hagnosisid või menetlusi, välja arvatud need, mis on määratud kohtukolleeegiumile või kuuluvad põhikirja järgi Euroopa Kohtu pädevusse. Põhikiri võib ette näha, et esimese astme kohtul on pädevus muud liiki hagnosisid või menetluste puhul.

Käesoleva lõike alusel tehtud esimese astme kohtu otsuseid võib Euroopa Kohtusse edasi kaevata üksnes õigusküsimustes vastavalt põhikirjas sätestatud tingimustele ning ulatusele.

2. Esimese astme kohus on pädev arutama ja lahendama artikli 225a alusel moodustatud kohtukolleeegiumide otsuste kohta algatatud hagnosisid või menetlusi.

Käesoleva lõike alusel tehtud esimese astme kohtu otsuseid võib Euroopa Kohus erandkorras teista põhikirjas sätestatud tingimustel ja ulatuses, kui valitseb tõsine oht, et need otsused mõjutavad ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust.

3. Esimese astme kohus on teatavates põhikirjas sätestatud valdkondades pädev arutama ja lahendama küsimusi, mille suhtes artikli 234 alusel taotletakse eelotsust.

Kui esimese astme kohus leiab, et kohtuasjas nõutav põhimõtteline otsus tõenäoliselt mõjutab

ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust, võib ta suunata asja otsustamiseks Euroopa Kohtusse.

Otsuseid, mis esimese astme kohus on teinud küsimustes, mille suhtes taotletakse eelotsust, võib Euroopa Kohus erandkorras teista põhikirjas sätestatud tingimustel ja ulatuses, kui valitseb tõsine oht, et need otsused mõjutavad ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust."

32. Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 225a

Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kohtuga või Euroopa Kohtu taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga ühehäälselt moodustada kohtukolleegiume, et esimese astmena arutada ja lahendada teatavates valdkondades algatatud teatud liiki hagisid või menetlusi.

Kohtukolleegiumi moodustamise otsuses sätestatakse eeskirjad kolleegiumi koosseisu ja talle antud pädevuse kohta.

Kohtukolleegiumide otsuseid võib edasi kaevata esimese astme kohtusse üksnes õigusküsimustes või, kui see on ette nähtud kolleegiumi moodustamise otsuses, ka faktilistes asjaoludes.

Kohtukolleegiumide liikmed valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kohtunikuametisse määramiseks pädevad. Ametisse nimetab nad nõukogu, kes teeb otsuse ühehäälselt.

Kohtukolleegiumid kehtestavad oma kodukorra kokkuleppel Euroopa Kohtuga. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit.

Kui kohtukolleegiumi moodustamise otsus ei sätesta teisiti, kohaldatakse kohtukolleegiumide suhtes käesoleva lepingu Euroopa Kohut käsitlevaid sätteid ja Euroopa Kohtu põhikirja sätteid."

33. Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 229a

Ilma et see piiraks käesoleva lepingu muude sätete kohaldamist, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ühehäälselt vastu võtta sätteid, millega antakse Euroopa Kohtule nõukogu poolt kindlaksmääratavas ulatuses pädevus vaidlustes nende käesoleva lepingu alusel vastuvõetud õigusaktide kohaldamise üle, mis loovad ühenduse tööstusomandiõigusi. Nõukogu soovitab kõnealused sätteid liikmesriikidel vastu võtta kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega."

34. Artikli 230 teine ja kolmas lõik asendatakse järgmistega:

"Selleks on Euroopa Kohtu pädevuses lahendada liikmesriigi, Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni hagisid, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, käesoleva lepingu või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine.

Samadel tingimustel on Euroopa Kohtu pädevuses kontrollikoja ja EKP poolt oma õiguste kaitseks esitatud hagid."

35. Artikkel 245 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 245

Euroopa Kohtu põhikiri sätestatakse eraldi protokollis.

Nõukogu võib Euroopa Kohtu taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga või komisjoni taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kohtuga teha ühehäälselt muudatusi põhikirjas, välja arvatud selle I jaotises."

36. Artiklit 247 muudetakse järgmiselt:

a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Euroopa Kontrollikotta kuulub üks kodanik igast liikmesriigist."

b) Lõige 3 asendatakse järgmisega:

"3. Kontrollikoja liikmed nimetatakse ametisse kuueks aastaks. Nõukogu võtab pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga kvalifitseeritud häälteenamusega vastu liikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Kontrollikoja liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada.

Liikmed valivad enda seast kolmeks aastaks kontrollikoja presidendi. Presidendi võib tagasi valida."

37. Artiklit 248 muudetakse järgmiselt:

a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Kontrollikoda kontrollib ühenduse kõigi tulude ja kulude raamatupidamiskontosid. Ta kontrollib ka kõigi ühenduse loodud asutuste tulude ja kulude raamatupidamiskontosid niivõrd, kui võrd asjassepuutuv asutamiskontrolli ei välista.

Kontrollikoda teeb Euroopa Parlamendile ja nõukogule avalduse, mis kinnitab raamatupidamiskontode usaldatavust ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust ning avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Sellele avaldusele võib lisada konkreetse hinnangu ühenduse iga suurema tegevusvaldkonna kohta."

b) Lõige 4 asendatakse järgmisega:

"4. Iga eelarveaasta lõppemise järel koostab kontrollikoda aastaaruande. See saadetakse ühenduse muudele institutsioonidele ning avaldatakse koos nende institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele Euroopa Liidu Teatajas.

Kontrollikoda võib igal ajal teha märkusi, eelkõige eriettekannete vormis, konkreetsete küsimuste kohta ning esitada ühenduse mõne teise institutsiooni taotlusel arvamusi.

Oma aastaaruanded, eriettekanded või arvamused võtab kontrollikoda vastu liikmete häälteenamusega. Kontrollikoda võib siiski oma kodukorras sätestatud tingimustel moodustada allüksusi selleks, et vastu võtta teatavat liiki aruandeid või arvamusi.

Ta aitab Euroopa Parlamendil ja nõukogul kasutada oma volitusi eelarve täitmise kontrollimisel.

Euroopa Kontrollikoda võtab vastu oma kodukorra. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit."

38. Artikli 254 lõigetes 1 ja 2 asendatakse sõnad "Euroopa Ühenduste Teatajas" sõnadega "Euroopa Liidu Teatajas".

39. Artikkel 257 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 257"

Käesolevaga asutatakse majandus- ja sotsiaalkomitee. Sellel on nõuandev staatus.

Komitee koosneb organiseeritud kodanikuühiskonda kuuluvate majandus- ja ühiskonnaelu eri alade esindajatest, eriti tootjate, talupidajate, vedajate, töötajate, vahendajate, käsitöölise, vabakutseliste, tarbijate ning üldiste huvide esindajatest."

40. Artikkel 258 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 258"

Majandus- ja sotsiaalkomitee liikmete arv ei või olla suurem kui 350.

Komitee liikmete arv on järgmine:

Belgia	12
Taani	9
Saksamaa	24
Kreeka	12

Hispaania	21
Prantsusmaa	24
Iirimaa	9
Itaalia	24
Luksemburg	6
Madalmaad	12
Austria	12
Portugal	12
Soome	9
Rootsi	12
Ühendkuningriik	24

Komitee liikmeid ei või siduda mingite kohustuslike juhistega. Ühenduse üldistes huvides on nad oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks komitee liikmete hüvitised."

41. Artikli 259 lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Komitee liikmed nimetatakse ametisse liikmesriikide ettepanekute põhjal neljaks aastaks. Nõukogu võtab kvalifitseeritud häälteenamusega vastu liikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Komitee liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada."

42. Artikkel 263 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 263

Käesolevaga asutatakse nõuandva staatusega komitee, edaspidi "regioonide komitee", mis koosneb regionaal- ja kohalike organite esindajatest, kellel on regionaal- või kohalike organite mandaat või kes kannavad poliitilist vastutust valitud kogu ees.

Regioonide komitee liikmete arv ei või olla suurem kui 350.

Komitee liikmete arv on järgmine:

Belgia	12
Taani	9
Saksamaa	24
Kreeka	12
Hispaania	21
Prantsusmaa	24
Iirimaa	9
Itaalia	24
Luksemburg	6
Madalmaad	12
Austria	12
Portugal	12
Soome	9
Rootsi	12
Ühendkuningriik	24

Vastavate liikmesriikide ettepanekul nimetatakse neljaks aastaks komitee liikmed ja sama palju asendusliikmeid. Neid võib ametisse tagasi nimetada. Nõukogu võtab kvalifitseeritud häälteenamusega vastu liikmete ja asendusliikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Komitee liikmete ametiaeg lõppeb automaatselt esimeses lõigus osutatud mandaadi lõppedes, mille põhjal neid liikmeks soovitati, ning nad asendatakse ülejäänud nimetatud ametiajaks sama korra kohaselt. Ükski komitee liige ei või samal ajal olla Euroopa Parlamendi liige.

Komitee liikmeid ei või siduda mingite kohustuslike juhistega. Ühenduse üldistes huvides on nad oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud."

43. Artikkel 266 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 266

Euroopa Investeerimispank on juriidiline isik.

Euroopa Investeerimispanka liikmeteks on liikmesriigid.

Euroopa Investeerimispanka põhikiri on käesolevale lepingule lisatud protokollis. Nõukogu võib Euroopa Investeerimispanka taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga või komisjoni taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja Euroopa Investeerimispannaga teha ühehäälselt muudatusi panga põhikirja artiklites 4, 11 ja 12 ning artikli 18 lõikes 5."

44. Artikkel 279 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 279

1. Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja kontrollikoja arvamuse saamist ühehäälselt otsustav nõukogu

a) koostab finantsmääruse, milles täpsustatakse eelkõige eelarve koostamise ja täitmise ning aruannete esitamise ja auditeerimise kord;

b) kehtestab finantskontrolöride, eelarvehandite käsutaja ning peaarvepidaja vastutust ning asjakohast kontrollikorda käsitlevad eeskirjad.

Alates 1. jaanuarist 2007 teeb nõukogu otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja kontrollikoja arvamuse saamist.

2. Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja kontrollikoja arvamuse saamist määrab nõukogu ühehäälselt kindlaks meetodid ja menetluse, mille kohaselt ühenduse omavahendeid käsitleva korraga ette nähtud eelarvetulud tehakse komisjonile kättesaadavaks, ning määrab meetmed, mida vajaduse korral võetakse sularahanõudluse rahuldamiseks."

45. Artikkel 290 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 290

Eeskirjad ühenduse institutsioonide keelte kohta määrab ühehäälselt kindlaks nõukogu, ilma et see piiraks Euroopa Kohtu põhikirjas sisalduvate sätete kohaldamist."

46. Artiklit 300 muudetakse järgmiselt:

a) Lõike 2 teine ja kolmas lõik asendatakse järgmistega:

"Erandina lõikes 3 sätestatud eeskirjadest kohaldatakse sama menetlust lepingu kohaldamise peatamise otsuse suhtes, samuti selleks, et kehtestada seisukohad, mida tuleb ühenduse nimel võtta lepinguga loodud organil, kui seda organit kutsutakse üles võtma õiguslike tagajärgedega otsuseid, välja arvatud otsused, mis täiendavad või muudavad lepingu institutsioonilist raamistikku.

Euroopa Parlamenti teavitatakse viivitamata ja täielikult igast käesoleva lõike alusel tehtud otsusest, mis käsitleb lepingu ajutist kohaldamist või selle peatamist, samuti ühenduse seiskoha kehtestamisest lepinguga loodud organis."

b) Lõige 6 asendatakse järgmisega:

"6. Euroopa Parlament, nõukogu, komisjon või liikmesriik võivad saada Euroopa Kohtu arvamuse selle kohta, kas kavas olev leping on kooskõlas käesoleva lepingu sätetega. Kui Euroopa Kohtu arvamus on eitav, võib leping jõustuda ainult kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 48."

47. Artiklit 309 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse tekst "artikli 7 lõikele 2" tekstiga "artikli 7 lõikele 3";

b) lõikes 2 asendatakse tekst "artikli 7 lõikele 1" tekstiga "artikli 7 lõikele 2".

Artikkel 3

Vastavalt käesoleva artikli sätetele muudetakse Euroopa Aatomienergiaühenduse

asutamislepingut.

1. Artiklis 107 asendatakse teine lõik järgmisega:

“Euroopa Parlamendi liikmete arv ei või olla suurem kui 732.”

2. Artikli 108 lõige 5 asendatakse järgmisega:

“5. Euroopa Parlament määrab pärast komisjoni arvamuse küsimist ja nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega heakskiidul kindlaks määrused ja üldtingimused, mis reguleerivad tema liikmete kohustusi. Kõik eeskirjad ja tingimused, mis puudutavad parlamendi praeguste või endiste liikmete maksustamist, nõuavad nõukogu ühehäälselt otsust.”

3. Artikli 121 lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Nõukogule on abiks peasekretariaat, mida juhatab peasekretär, ühise välis- ja julgeoleku- poliitika kõrge esindaja, keda abistab peasekretariaadi töö eest vastutav asepeasekretär. Peasekretäri ja asepeasekretäri määrab nõukogu ametisse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Nõukogu otsustab peasekretariaadi struktuuri.”

4. Artikli 127 lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulev nõukogu nimetab kvalifitseeritud häälteenamusega isiku, kelle ta kavatseb määrata komisjoni presidendiks; nimetamise kinnitab Euroopa Parlament.

Ühisel kokkuleppel presidendikandidaadiga võtab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega vastu teiste isikute nimekirja, keda ta kavatseb määrata komisjoni liikmeteks; nimekiri koostatakse kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal.

Niiviisi komisjoni presidendiks ja teisteks komisjoni liikmeteks nimetatud isikud kiidetakse Euroopa Parlamendis heaks ühtse nimekirjana. Olles saanud Euroopa Parlamendi heakskiidu, nimetatakse president ja komisjoni teised liikmed ametisse nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega.”

5. Artikkel 128 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 128

Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad komisjoni liikme kohustused ametist lahkumisel või tagandamisel.

Ametist lahkumise, tagandamise või surma läbi tekkinud vaba ametikoha täidab liikme ülejäänud ametiajaks uus liige, kelle nõukogu nimetab kvalifitseeritud häälteenamusega. Nõukogu võib ühehäälselt otsustada, et niisugust vaba ametikohta ei ole vaja täita.

Presidendi ametist lahkumise, tagandamise või surma korral täidetakse tema ametikoht ülejäänud ametiajaks. Presidendi asendamiseks kohaldatakse artikli 127 lõikes 2 sätestatud menetlust.

Kui tagandamine artikli 129 põhjal välja arvata, jäävad komisjoni liikmed ametisse seni, kuni nad on asendatud või kuni nõukogu on käesoleva artikli teise lõigu kohaselt otsustanud, et vaba ametikohta ei ole vaja täita.”

6. Artikkel 130 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 130

1. Komisjon tegutseb oma presidendi poliitilisel juhtimisel; president määrab kindlaks komisjoni sisemise korralduse, et tagada selle tegevuse järjepidevus, tulemuslikkus ja kollegiaalsus.

2. President rühmitab ja jaotab liikmete vahel komisjoni ees seisvad ülesanded. President võib komisjoni ametiaja jooksul need ülesanded ümber jaotada. Komisjoni liikmed täidavad neile presidendi poolt pandud ülesandeid tema kontrolli all.

3. Pärast täiskoosseisult heakskiidu saamist nimetab president komisjoni liikmete hulgast ase-

presidendid.

4. Komisjoni liige astub tagasi, kui president seda pärast täiskooseisu heakskiidu saamist nõuab.”

7. Artikli 132 esimene lõik jäetakse välja.

8. Artikkel 136 asendatakse järgmisega:

“*Artikkel 136*

Euroopa Kohus ja esimese astme kohus tagavad kumbki oma pädevuse piires, et käesoleva lepingu tõlgendamisel ja kohaldamisel peetakse kinni seadusest.

Lisaks võib artiklis 140b sätestatud tingimustel esimese astme kohtu juurde moodustada kohtukolleegiumid, et teostada teatavates kindlates valdkondades käesolevas lepingus sätestatud kohtulikku pädevust.”

9. Artikkel 137 asendatakse järgmisega:

“*Artikkel 137*

Euroopa Kohus koosneb ühest kohtunikust iga liikmesriigi kohta.

Euroopa Kohus tuleb kokku kodadena või suurkojana vastavalt selleks Euroopa Kohtu põhikirjas sätestatud eeskirjadele.

Kui põhikiri seda ette näeb, võib Euroopa Kohus tulla kokku ka täiskoguna.”

10. Artikkel 138 asendatakse järgmisega:

“*Artikkel 138*

Kohut abistab kaheksa kohtujuristi. Kui Euroopa Kohus seda taotleb, võib nõukogu ühehäälselt suurendada kohtujuristide arvu.

Kohtujuristi ülesanne on avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust.”

11. Artikkel 139 asendatakse järgmisega:

“*Artikkel 139*

Euroopa Kohtu kohtunikud ja kohtujuristid valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kellel on oma riigi kõrgeimastes kohtunikuametitesse nimetamiseks nõutav kvalifikatsioon või kes on tunnustatud ja pädevad juristid; nad nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks.

Iga kolme aasta järel toimub kohtunike ja kohtujuristide osaline asendamine vastavalt Euroopa Kohtu põhikirjas sätestatud tingimustele.

Kohtunikud valivad enda seast kolmeks aastaks Euroopa Kohtu presidendi. Presidendi võib tagasi valida.

Ametiaja lõppemisel võib kohtuniku ja kohtujuristi uueks ametiajaks tagasi nimetada.

Euroopa Kohus nimetab oma kohtusekretäri ja koostab tema ametijuhendi.

Euroopa Kohus võtab vastu oma kodukorra. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit.”

12. Artikkel 140 asendatakse järgmisega:

“*Artikkel 140*

Esimese astme kohus koosneb vähemalt ühest kohtunikust iga liikmesriigi kohta. Kohtunike arvu määrab Euroopa Kohtu põhikiri. Põhikiri võib ette näha, et esimese astme kohut abistavad

kohtujuristid.

Esimese astme kohtu liikmed valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kõrgesse kohtunikuametisse määramiseks pädevad. Nad nimetatakse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks. Liikmeskonda uuendatakse osaliselt iga kolme aasta järel. Ametiaja lõppemisel võib liikme tagasi nimetada.

Kohtunikud valivad enda seast kolmeks aastaks esimese astme kohtu presidendi. Presidendi võib tagasi valida.

Esimese astme kohus nimetab oma kohtusekretäri ja koostab tema ametijuhendi.

Esimese astme kohus kehtestab oma kodukorra kokkuleppel Euroopa Kohtuga. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit.

Kui Euroopa Kohtu põhikiri ei sätesta teisiti, kohaldatakse esimese astme kohtu suhtes käesoleva lepingu Euroopa Kohut käsitlevaid sätteid."

13. Artikkel 140a asendatakse järgmisega:

"Artikkel 140a

1. Esimese astme kohus on pädev arutama ja lahendama esimese astmena artiklites 146, 148, 151, 152 ja 153 osutatud hagnosisid või menetlusi, välja arvatud need, mis on määratud kohtukolleegiumile või kuuluvad põhikirja järgi Euroopa Kohtu pädevusse. Põhikiri võib ette näha, et esimese astme kohtul on pädevus muud liiki hagnosisid või menetluste puhul.

Käesoleva lõike alusel tehtud esimese astme kohtu otsuseid võib Euroopa Kohtusse edasi kaevata üksnes õigusküsimustes vastavalt põhikirjas sätestatud tingimustele ning ulatusele.

2. Esimese astme kohus on pädev arutama ja lahendama artikli 140b alusel moodustatud kohtukolleegiumide otsuste kohta algatatud hagnosisid või menetlusi.

Käesoleva lõike alusel tehtud esimese astme kohtu otsuseid võib Euroopa Kohus erandkorras teista põhikirjas sätestatud tingimustel ja ulatuses, kui valitseb tõsine oht, et need otsused mõjutavad ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust.

3. Esimese astme kohus on teatavates põhikirjas sätestatud valdkondades pädev arutama ja lahendama küsimusi, mille suhtes artikli 150 alusel taotletakse eelotsust.

Kui esimese astme kohus leiab, et kohtuasjas nõutav põhimõtteline otsus tõenäoliselt mõjutab ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust, võib ta suunata asja otsustamiseks Euroopa Kohtusse.

Otsuseid, mis esimese astme kohus on teinud küsimustes, mille suhtes taotletakse eelotsust, võib Euroopa Kohus erandkorras teista põhikirjas sätestatud tingimustel ja ulatuses, kui valitseb tõsine oht, et need otsused mõjutavad ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust.

14. Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 140b

Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kohtuga või Euroopa Kohtu taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga ühehäälselt moodustada kohtukolleegiume, et esimese astmena arutada ja lahendada teatavates valdkondades algatatud teatud liiki hagnosisid või menetlusi.

Kohtukolleegiumi moodustamisotsuses sätestatakse eeskirjad kolleegiumi koosseisu ja talle antud pädevuse kohta.

Kohtukolleegiumide otsuseid võib edasi kaevata esimese astme kohtusse üksnes õigusküsimustes või, kui see on ette nähtud kolleegiumi moodustamisotsuses, ka faktilistes asjaoludes.

Kohtukolleegiumide liikmed valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kohtunikuametisse määramiseks pädevad. Ametisse nimetab nad nõukogu, kes teeb otsuse ühehäälselt.

Kohtukolleegiumid kehtestavad oma kodukorra kokkuleppel Euroopa Kohtuga. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit.

Kui kohtukolleegiumi moodustamisotsus ei sätesta teisiti, kohaldatakse kohtukolleegiumide suhtes käesoleva lepingu Euroopa Kohut käsitlevaid sätteid ja Euroopa Kohtu põhikirja sätteid."

15. Artikli 146 teine ja kolmas lõik asendatakse järgmistega:

"Selleks on Euroopa Kohtu pädevuses lahendada liikmesriigi, Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni hagi, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, käesoleva lepingu või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine.

Samadel tingimustel on Euroopa Kohtu pädevuses kontrollikoja poolt oma õiguste kaitseks esitatud hagi."

16. Artikkel 160 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 160

Euroopa Kohtu põhikiri sätestatakse eraldi protokollis.

Nõukogu võib Euroopa Kohtu taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga või komisjoni taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kohtuga teha ühehäälselt muudatusi põhikirjas, välja arvatud selle I jaotis."

17. Artiklit 160b muudetakse järgmiselt:

a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Euroopa Kontrollikotta kuulub üks kodanik igast liikmesriigist."

b) Lõige 3 asendatakse järgmisega:

"3. Kontrollikoja liikmed nimetatakse ametisse kuueks aastaks. Nõukogu võtab pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga kvalifitseeritud häälteenamusega vastu liikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Kontrollikoja liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada.

Liikmed valivad enda seast kolmeks aastaks kontrollikoja presidendi. Presidenti võib tagasi valida."

18. Artiklit 160c muudetakse järgmiselt:

a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Kontrollikoda kontrollib ühenduse kõigi tulude ja kulude raamatupidamiskontosid. Ta kontrollib ka kõigi ühenduse loodud asutuste tulude ja kulude raamatupidamiskontosid niivõrd, kui võrd asjassepuutuv asutamiskontrolli ei välista.

Kontrollikoda teeb Euroopa Parlamendile ja nõukogule avalduse, mis kinnitab raamatupidamiskontode usaldatavust ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust ning avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Sellele avaldusele võib lisada konkreetse hinnangu ühenduse iga suurema tegevusvaldkonna kohta."

b) Lõige 4 asendatakse järgmisega:

"4. Iga eelarveaasta lõppemise järel koostab kontrollikoda aastaaruande. See saadetakse ühenduse muudele institutsioonidele ning avaldatakse koos nende institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele Euroopa Liidu Teatajas.

Kontrollikoda võib igal ajal teha märkusi, eelkõige eriettekannete vormis, konkreetsete küsimuste kohta ning esitada ühenduse mõne teise institutsiooni taotlusel arvamusi.

Oma aastaaruanded, eriettekanded või arvamused võtab kontrollikoda vastu liikmete häälteenamusega. Kontrollikoda võib siiski oma kodukorras sätestatud tingimustel moodustada allüksusi selleks, et vastu võtta teatavat liiki aruandeid või arvamusi.

Ta aitab Euroopa Parlamendil ja nõukogul teostada oma volitusi eelarve täitmise kontrollimisel.

Euroopa Kontrollikoda võtab vastu oma kodukorra. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit."

19. Artiklis 163 asendatakse esimene lõik järgmisega:

"Määrused avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Need jõustuvad neis täpsustatud kuupäeval või selle puudumisel kahekümnendal päeval pärast avaldamist."

20. Artikkel 165 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 165

Käesolevaga asutatakse majandus- ja sotsiaalkomitee. Sellel on nõuandev staatus.

Komitee koosneb organiseeritud kodanikuühiskonda kuuluvate majandus- ja ühiskonnaelu eri alade, eriti tootjate, talupidajate, vedajate, töötajate, vahendajate, käsitöölise, vabakutseliste, tarbijate ning üldiste huvide esindajatest."

21. Artikkel 166 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 166

Majandus- ja sotsiaalkomitee liikmete arv ei või olla suurem kui 350.

Komitee liikmete arv on järgmine:

Belgia	12
Taani	9
Saksamaa	24
Kreeka	12
Hispaania	21
Prantsusmaa	24
Iirimaa	9
Itaalia	24
Luksemburg	6
Madalmaad	12
Austria	12
Portugal	12
Soome	9
Rootsi	12
Ühendkuningriik	24

Komitee liikmeid ei või siduda mingite kohustuslike juhustega. Ühenduse üldistes huvides on nad oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks komitee liikmete hüvitised."

22. Artikli 167 lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Komitee liikmed nimetatakse ametisse liikmesriikide ettepanekute põhjal neljaks aastaks. Nõukogu võtab kvalifitseeritud häälteenamusega vastu liikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Komitee liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada."

23. Artikkel 183 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 183

1. Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja kontrollikoja arvamuse saamist ühehäälselt otsustav nõukogu

a) koostab finantsmääruse, milles täpsustatakse eelkõige eelarve koostamise ja täitmise ning aruannete esitamise ja auditeerimise kord;

b) kehtestab finantskontrolöride, eelarvevahendite käsutaja ning peaarvepidaja vastutust ning asjakohast kontrollikorda käsitlevad eeskirjad.

Alates 1. jaanuarist 2007 teeb nõukogu otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja kontrollikoja arvamuse saamist.

2. Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja kontrollikoja arvamuse saamist määrab nõukogu ühehäälselt kindlaks meetodid ja menetluse, mille kohaselt ühenduse omavahendeid käsitleva korraga ette nähtud eelarvetulud tehakse komisjonile kättesaadavaks, ning määrab meetmed, mida vajaduse korral võetakse sularahanõudluse rahuldamiseks."

24. Artikkel 190 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 190

Eeskirjad ühenduse institutsioonide keelte kohta määrab ühehäälselt kindlaks nõukogu, ilma et see piiraks Euroopa Kohtu põhikirjas sisalduvate sätete kohaldamist."

25. Artiklit 204 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse tekst "artikli F.1 lõikele 2" tekstiga "artikli 7 lõikele 3";

b) lõikes 2 asendatakse tekst "artiklile F.1" tekstiga "artikli 6 lõikele 1" ja tekst "artikli F.1 lõikes 1" tekstiga "artikli 7 lõikes 2".

Artikkel 4

Vastavalt käesoleva artikli sätetele muudetakse Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingut.

1. Artikli 10 lõige 2 asendatakse järgmisega:

"2. Riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulev nõukogu nimetab kvalifitseeritud häälteenamusega isiku, kelle ta kavatses määrata komisjoni presidendiks; nimetamise kinnitab Euroopa Parlament.

Ühisel kokkuleppel presidendikandidaadiga võtab nõukogu vastu teiste isikute nimekirja, keda ta kavatses määrata komisjoni liikmeteks; nimekiri koostatakse kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal.

Niiviisi komisjoni presidendiks ja teisteks komisjoni liikmeteks nimetatud isikud kiidetakse Euroopa Parlamendis heaks ühtse nimekirjana. Olles saanud Euroopa Parlamendi heakskiidu, nimetatakse president ja komisjoni teised liikmed ametisse nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega."

2. Artikkel 11 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 11

1. Komisjon tegutseb oma presidendi poliitilisel juhtimisel; president määrab kindlaks komisjoni sisemise korralduse, et tagada selle tegevuse järjepidevus, tulemuslikkus ja kollegiaalsus.

2. President rühmitab ja jaotab liikmete vahel komisjoni ees seisvad ülesanded. President võib komisjoni ametiaja jooksul need ülesanded ümber jaotada. Komisjoni liikmed täidavad neile presidendi poolt pandud ülesandeid tema kontrolli all.

3. Pärast täiskoosseisult heakskiidu saamist nimetab president komisjoni liikmete hulgast asepresidendid.

4. Komisjoni liige astub tagasi, kui president seda pärast täiskoosseisu heakskiidu saamist nõuab."

3. Artikkel 12 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 12

Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad komisjoni liikme kohustused ametist lahkumisel või tagandamisel.

Ametist lahkumise, tagandamise või surma läbi tekkinud vaba ametikoha täidab liikme ülejäänud ametiajaks uus liige, kelle nõukogu nimetab kvalifitseeritud häälteenamusega. Nõukogu võib ühehäälselt otsustada, et niisugust vaba ametikohta ei ole vaja täita.

Presidendi ametist lahkumise, tagandamise või surma korral täidetakse tema ametikoht ülejäänud ametiajaks. Presidendi asendamiseks kohaldatakse artikli 10 lõikes 2 sätestatud menetlust.

Kui tagandamine artikli 12a põhjal välja arvata, jäävad komisjoni liikmed ametisse seni, kuni nad on asendatud või kuni nõukogu on käesoleva artikli teise lõigu kohaselt otsustanud, et vaba ametikohta ei ole vaja täita."

4. Artikli 13 esimene lõik jäetakse välja.

5. Artiklis 20 asendatakse teine lõik järgmisega:

"Euroopa Parlamendi liikmete arv ei või olla suurem kui 732."

6. Artikli 21 lõige 5 asendatakse järgmisega:

"5. Euroopa Parlament määrab pärast komisjoni arvamuse küsimist ja nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega heakskiidul kindlaks eeskirjad ja üldtingimused, mis reguleerivad tema liikmete kohustusi. Kõik eeskirjad ja tingimused, mis puudutavad parlamendi praeguste või endiste liikmete maksustamist, nõuavad nõukogu ühehäälselt otsust."

7. Artikli 30 lõige 2 asendatakse järgmisega:

"2. Nõukogule on abiks peasekretariaat, mida juhatab peasekretär, ühise välis- ja julgeoleku-poliitika kõrge esindaja, keda abistab peasekretariaadi töö eest vastutav asepeasekretär. Peasekretäri ja asepeasekretäri määrab nõukogu ametisse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Nõukogu otsustab peasekretariaadi struktuuri."

8. Artikkel 31 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 31

Euroopa Kohus ja esimese astme kohus tagavad kumbki oma pädevuse piires, et käesoleva lepingu tõlgendamisel ja kohaldamisel peetakse kinni seadusest.

Lisaks võib artiklis 32e sätestatud tingimustel esimese astme kohtu juurde moodustada kohtukolleegiumid, et teostada teatavates kindlates valdkondades käesolevas lepingus sätestatud kohtulikku pädevust."

9. Artikkel 32 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 32

Euroopa Kohus koosneb ühest kohtunikust iga liikmesriigi kohta.

Euroopa Kohus tuleb kokku kodadena või suurkojana vastavalt selleks Euroopa Kohtu põhikirjas sätestatud eeskirjadele.

Kui põhikiri seda ette näeb, võib Euroopa Kohus tulla kokku ka täiskoguna."

10. Artikkel 32a asendatakse järgmisega:

"Artikkel 32a

Kohut abistab kaheksa kohtujuristi. Kui Euroopa Kohus seda taotleb, võib nõukogu ühehäälselt suurendada kohtujuristide arvu.

Kohtujuristi ülesanne on avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust."

11. Artikkel 32b asendatakse järgmisega:

“Artikkel 32b

Euroopa Kohtu kohtunikud ja kohtujuristid valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kellel on oma riigi kõrgeimastes kohtunikuametites nimetamiseks nõutav kvalifikatsioon või kes on tunnustatud ja pädevad juristid; nad nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks.

Iga kolme aasta järel toimub kohtunike ja kohtujuristide osaline asendamine vastavalt Euroopa Kohtu põhikirjas sätestatud tingimustele.

Kohtunikud valivad enda seast kolmeks aastaks Euroopa Kohtu presidendi. Presidendi võib tagasi valida.

Ametiaja lõppemisel võib kohtuniku ja kohtujuristi uueks ametiajaks tagasi nimetada.

Euroopa Kohus nimetab oma kohtusekretäri ja koostab tema ametijuhendi.

Euroopa Kohus võtab vastu oma kodukorra. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud hääleteenamusega antud heakskiit.”

12. Artikkel 32c asendatakse järgmisega:

“Artikkel 32c

Esimese astme kohus koosneb vähemalt ühest kohtunikust iga liikmesriigi kohta. Kohtunike arvu määrab Euroopa Kohtu põhikiri. Põhikiri võib ette näha, et esimese astme kohut abistavad kohtujuristid.

Esimese astme kohtu liikmed valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kõrgesse kohtunikuametisse määramiseks pädevad. Nad nimetatakse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks. Liikmeskonda uuendatakse osaliselt iga kolme aasta järel. Ametiaja lõppemisel võib liikme tagasi nimetada.

Kohtunikud valivad enda seast kolmeks aastaks esimese astme kohtu presidendi. Presidendi võib tagasi valida.

Esimese astme kohus nimetab oma kohtusekretäri ja koostab tema ametijuhendi.

Esimese astme kohus kehtestab oma kodukorra kokkuleppel Euroopa Kohtuga. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud hääleteenamusega antud heakskiit.

Kui Euroopa Kohtu põhikiri ei sätesta teisiti, kohaldatakse esimese astme kohtu suhtes käesoleva lepingu Euroopa Kohut käsitlevaid sätteid.”

13. Artikkel 32d asendatakse järgmisega:

“Artikkel 32d

1. Esimese astme kohus on pädev arutama ja lahendama esimese astmena artiklites 33, 34, 35, 36, 38, 40 ja 42 osutatud hagsid või menetlusi, välja arvatud need, mis on määratud kohtukollegiumile või kuuluvad põhikirja järgi Euroopa Kohtu pädevusse. Põhikiri võib ette näha, et esimese astme kohtul on pädevus muud liiki hagide või menetluste puhul.

Käesoleva lõike alusel tehtud esimese astme kohtu otsuseid võib Euroopa Kohtusse edasi kaevata üksnes õigusküsimustes vastavalt põhikirjas sätestatud tingimustele ning ulatusele.

2. Esimese astme kohus on pädev arutama ja lahendama artikli 32e alusel moodustatud kohtukollegiumide tehtud otsuste kohta algatatud hagsid ja kohtuasju.

Käesoleva lõike alusel tehtud esimese astme kohtu otsuseid võib Euroopa Kohus erandkorras teista põhikirjas sätestatud tingimustel ja ulatuses, kui valitseb tõsine oht, et need otsused mõjutavad ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust.

3. Esimese astme kohus on teatavates põhikirjas sätestatud valdkondades pädev arutama ja lahendama küsimusi, mille suhtes artikli 41 alusel taotletakse eelotsust.

Kui esimese astme kohus leiab, et kohtuasjas nõutav põhimõtteline otsus tõenäoliselt mõjutab

ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust, võib ta suunata asja otsustamiseks Euroopa Kohtusse.

Otsuseid, mis esimese astme kohus on teinud küsimustes, mille suhtes taotletakse eelotsust, võib Euroopa Kohus erandkorras teista põhikirjas sätestatud tingimustel ja ulatuses, kui valitseb tõsine oht, et need otsused mõjutavad ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust.

14. Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 32e

Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kohtuga või Euroopa Kohtu taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga ühehäälselt moodustada kohtukolleegiume, et esimese astmena arutada ja lahendada teatavates valdkondades algatatud teatud liiki hagisid või menetlusi.

Kohtukolleegiumi moodustamise otsuses sätestatakse eeskirjad kolleegiumi struktuuri ja talle antud pädevuse kohta.

Kohtukolleegiumide otsuseid võib edasi kaevata esimese astme kohtusse üksnes õigusküsimustes või, kui see on ette nähtud kolleegiumi moodustamise otsuses, ka faktilistes asjaoludes.

Kohtukolleegiumide liikmed valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kohtunikuametisse määramiseks pädevad. Ametisse nimetab nad nõukogu, kes teeb otsuse ühehäälselt.

Kohtukolleegiumid kehtestavad oma kodukorra kokkuleppel Euroopa Kohtuga. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit.

Kui kohtukolleegiumi moodustamise otsus ei sätesta teisiti, kohaldatakse kohtukolleegiumide suhtes käesoleva lepingu Euroopa Kohut käsitlevaid sätteid ja Euroopa Kohtu põhikirja sätteid.”

15. Artiklit 33 muudetakse järgmiselt:

a) Esimene lõik asendatakse järgmisega:

“Euroopa Kohtu pädevuses on lahendada liikmesriigi, Euroopa Parlamendi või nõukogu hagisid, et tühistada komisjoni otsused või soovitused pädevuse puudumise, olulise menetlusnormi rikkumise, käesoleva lepingu või selle rakendusnormi rikkumise või võimu kuritarvitamise tõttu. Euroopa Kohus ei või siiski kontrollida olukorrale majandusnäitajate või majanduslike asjaolude alusel antud hinnangut, mille põhjal komisjon oma otsuse tegi või soovituse andis, välja arvatud juhul, kui komisjon on väidetavalt oma võimu kuritarvitanud või ilmselgelt eiranud käesoleva lepingu sätteid või selle rakendusnorme.”

b) Neljas lõik asendatakse järgmisega:

“Samadel tingimustel on Euroopa Kohtu pädevuses kontrollikoja poolt oma õiguste kaitseks esitatud hagid.”

16. Artikkel 45 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 45

Euroopa Kohtu põhikiri sätestatakse eraldi protokollis.

Nõukogu võib Euroopa Kohtu taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga või komisjoni taotlusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kohtuga teha ühehäälselt muudatusi põhikirjas.”

17. Artiklit 45b muudetakse järgmiselt:

a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Euroopa Kontrollikotta kuulub üks kodanik igast liikmesriigist.”

b) Lõige 3 asendatakse järgmisega:

"3. Kontrollikoja liikmed nimetatakse ametisse kuueks aastaks. Nõukogu võtab pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga kvalifitseeritud häälteenamusega vastu liikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Kontrollikoja liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada.

Liikmed valivad enda seast kolmeks aastaks kontrollikoja presidendi. Presidendi võib tagasi valida."

18. Artiklit 45c muudetakse järgmiselt:

a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Kontrollikoda kontrollib ühenduse kõigi tulude ja kulude raamatupidamiskontosid. Ta kontrollib ka kõigi ühenduse loodud asutuste tulude ja kulude raamatupidamiskontosid niivõrd, kui võrd asjassepuutuv asutamiskontrolli ei välista.

Kontrollikoda teeb Euroopa Parlamendile ja nõukogule avalduse, mis kinnitab raamatupidamiskontode usaldatavust ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust ning avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Sellele avaldusele võib lisada konkreetse hinnangu ühenduse iga suurema tegevusvaldkonna kohta."

b) Lõige 4 asendatakse järgmisega:

"4. Iga eelarveaasta lõppemise järel koostab kontrollikoda aastaaruande. See saadetakse ühenduse muudele institutsioonidele ning avaldatakse koos nende institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele Euroopa Liidu Teatajas.

Kontrollikoda võib igal ajal teha märkusi, eelkõige eriettekanete vormis, konkreetsete küsimuste kohta ning esitada ühenduse mõne teise institutsiooni taotlusel arvamusi.

Oma aastaaruanded, eriettekaned või arvamused võtab kontrollikoda vastu liikmete häälteenamusega. Kontrollikoda võib siiski oma kodukorras sätestatud tingimustel moodustada allüksusi selleks, et vastu võtta teatavat liiki aruandeid või arvamusi.

Ta aitab Euroopa Parlamendil ja nõukogul teostada oma volitusi eelarve täitmise kontrollimisel.

Euroopa Kontrollikoda võtab vastu oma kodukorra. Kodukorra jaoks on nõutav nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega antud heakskiit."

19. Artiklit 96 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse tekst "artikli F.1 lõikele 2" tekstiga "artikli 7 lõikele 3";

b) lõikes 2 asendatakse tekst "artikli F lõikes 1" tekstiga "artikli 6 lõikes 1" ja tekst "artikli F.1 lõikele 1" tekstiga "artikli 7 lõikele 2".

Artikkel 5

Vastavalt käesoleva artikli sätetele muudetakse protokollil Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanka põhikirja kohta.

Artiklisse 10 lisatakse järgmine punkt:

"10.6. Riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulev nõukogu võib kas EKP soovitusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga või komisjoni soovitusel pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja EKPga ühehäälselt muuta punkti 10.2. Nõukogu soovib liikmesriikidel need muudatused vastu võtta. Muudatused jõustuvad, kui kõik liikmesriigid on need oma põhiseadusest tulenevate nõuete kohaselt ratifitseerinud.

EKP poolt käesoleva lõike alusel tehtud soovitusel jaoks on nõutav EKP nõukogu ühehäälsel otsusel."

Artikkel 6

Vastavalt käesoleva artikli sätetele muudetakse Euroopa ühenduste privileegide ja immuuniteetide protokollil.

Artikkel 21 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 21

Artikleid 12–15 ja artiklit 18 kohaldatakse Euroopa Kohtu kohtunike, kohtujuristide, kohtusekretäri ja kaasettekandjate ning esimese astme kohtu liikmete ja kohtusekretäri suhtes, ilma et see piiraks Euroopa Kohtu põhikirja käsitleva protokolli artikli 3 sätteid kohtunike ja kohtujuristide kohtuliku puutumatusel kohta.”

TEINE OSA

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 7

Euroopa Ühenduse asutamislepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud Euroopa Kohtu põhikirja käsitlevad protokollid tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse käesoleva lepinguga Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Ühenduse asutamislepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokolliga Euroopa Kohtu põhikirja kohta.

Artikkel 8

Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse Kohtu põhikirja käsitleva protokolli artiklid 1–20, artikkel 44, artikkel 45, artikli 46 teine ja kolmas lõik, artiklid 47–49 ning artiklid 51, 52, 54 ja 55 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 9

Ilma et see piiraks Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse Kohtu põhikirja protokolli jõussejäävate artiklite kohaldamist, kohaldatakse käesoleva lepinguga Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Ühenduse asutamislepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud Euroopa Kohtu põhikirja käsitleva protokolli sätteid, kui Euroopa Kohus kasutab oma volitusi Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingu sätete alusel.

Artikkel 10

Nõukogu 24. oktoobri 1988. aasta otsus 88/591/ESTÜ, EMÜ, EURATOM selle muudetud kujul, millega moodustatakse Euroopa ühenduste esimese astme kohus, tunnistatakse kehtetuks, välja arvatud selle artikkel 3 niivõrd, kui võrd esimese astme kohus teostab nimetatud artikli alusel pädevust, mis on Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepinguga antud Euroopa Kohtule.

Artikkel 11

Käesolev leping sõlmitakse määramata ajaks.

Artikkel 12

1. Käesoleva lepingu ratifitseerivad kõrged lepinguosalisel kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega. Ratifitseerimiskirjad antakse hoiule Itaalia Vabariigi valitsusele.

2. Käesolev leping jõustub viimase allakirjutanud riigi poolt ratifitseerimiskirja hoiuleandmisele järgneva teise kuu esimesel päeval.

Artikkel 13

Käesolev leping, mille originaal on koostatud ühes eksemplaris hispaania, hollandi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, portugali, prantsuse, rootsi, saksa, soome ja taani keeles, kusjuures kõigis nendes keeltes tekstid on võrdselt autentset, antakse hoiule Itaalia Vabariigi valitsuse arhiivi; Itaalia Vabariigi valitsus edastab tõestatud koopia kõigi allakirjutanud riikide valitsustele.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale lepingule alla kirjutanud.

[lepingukeeltes]

Sõlmitud kahe tuhande esimese aasta veebruarikuu kahekümne kuuendal päeval Nice'is.

[lepingukeeltes]

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

Louis MICHEL

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Mogens LYKKETOFT

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Joseph FISCHER

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Georgios PAPANDREOU

Por Su Majestad el Rey de España

Josep PIQUÉ I CAMPS

Pour le Président de la République française

Hubert VÉDRINE

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Brian COWEN

Per il Presidente della Repubblica italiana

Lamberto DINI

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Lydie POLFER

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Jozias Johannes VAN AARTSENI

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Benita FERRERO-WALDNER

Pelo Presidente da República Portuguesa

Jaime GAMA

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Erkki TUOMIOJA

För Hans Majestät Konungen av Sverige

Anna LINDH

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Robin COOK

PROTOKOLLID

A. EUROOPA LIIDU LEPINGULE JA EUROOPA ÜHENDUSTE ASUTAMISLEPINGUTELE LISATUD PROTOKOLL

PROTOKOLL

Euroopa Liidu laienemise kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa ühenduste asutamislepingutele.

Artikkel 1

Institutsioone käsitleva protokolliga kehtetuks tunnistamine

Seoses Euroopa Liidu laienemisega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa ühenduste asutamislepingutele lisatud protokoll institutsioonide kohta.

Artikkel 2

Sätted Euroopa Parlamendi kohta

1. Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 190 lõikes 2 ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 108 lõikes 2 asendatakse esimene lõik 1. jaanuaril 2004 volituste kehtimisaja 2004–2009 algusest jõustuva järgmise tekstiga:

“Igast liikmesriigist valitavate esindajate arv on järgmine:

Belgia	22
Taani	13
Saksamaa	99
Kreeka	22
Hispaania	50
Prantsusmaa	72
Iirimaa	12
Itaalia	72
Luksemburg	6
Madalmaad	25
Austria	17
Portugal	22
Soome	13
Rootsi	18
Ühendkuningriik	72”

2. Kui lõikest 3 ei tulene teisiti, on volituste kehtimisajaks 2004–2009 Euroopa Parlamendi valitav esindajate arv võrdne Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 190 lõikes 2 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 108 lõikes 2 nimetatud arvuga, millele on lisatud hiljemalt 1. jaanuariks 2004 allkirjutatud ühinemislepingutest tulenev uute liikmesriikide esindajate arv.

3. Kui lõikes 2 osutatud liikmete koguarv on väiksem kui 732, korrigeeritakse igast riigist valitavate esindajate arvu proportsionaalselt, nõnda et koguarv oleks võimalikult lähedal 732-le, ilma et sellise korrigeerimise tulemusena igast liikmesriigist valitavate esindajate arv ületaks Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 190 lõikes 2 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 108 lõikes 2 volituste kehtimisajaks 1999–2004 sätestatud arvu.

Nõukogu võtab vastu sellekohase otsuse.

4. Erandina Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 189 teisest lõigust ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 107 teisest lõigust võib juhul, kui ühinemislepingud jõustuvad pärast käesoleva artikli lõike 3 teises lõigus sätestatud nõukogu otsuse vastuvõtmist, Euroopa Parlamendi liikmete arv tähtaja jooksul, mille suhtes nimetatud otsus kehtib, ajutiselt ületada 732. Kõnealustes liikmesriikides valitavate esindajate arvu korrigeeritakse käesoleva artikli lõike 3 esimeses lõigus sätestatud viisil.

Artikkel 3

Sätted häälte arvestamise kohta nõukogus

1. 1. jaanuaril 2005:

a) Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 205 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklis 118:

i) asendatakse lõige 2 järgmisega:

“2. Kui nõukogu otsuseks on nõutav kvalifitseeritud häälteenamus, arvestatakse tema liikmete hääli järgmiselt:

Belgia	12
Taani	7
Saksamaa	29
Kreeka	12
Hispaania	27
Prantsusmaa	29
Iirimaa	7
Itaalia	29
Luksemburg	4
Madalmaad	13
Austria	10
Portugal	12
Soome	7
Rootsi	10
Ühendkuningriik	29

Kui käesoleva lepingu alusel teeb nõukogu otsuse komisjoni ettepaneku põhjal, on selle vastuvõtmiseks nõutav vähemalt 169 poolthäält, mis on antud liikmete enamuse poolt.

Muudel juhtudel on nõukogu otsuste vastuvõtmiseks nõutav vähemalt 169 poolthäält, mis on antud vähemalt kahe kolmandiku liikmete poolt.”

ii) lisatakse järgmine lõige 4:

“4. Kui nõukogu otsus tuleb vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega, võib nõukogu liige taotleda, et tehtaks kindlaks, kas kvalifitseeritud häälteenamuse moodustavad liikmesriigid esindavad vähemalt 62% kogu liidu rahvastikust. Kui näidatakse, et see tingimus ei ole täidetud, ei võeta kõnealust otsust vastu.”

b) Euroopa Liidu lepingu artikli 23 lõike 2 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

“Nõukogu liikmete hääli arvestatakse vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 205 lõikele 2. Otsuste vastuvõtmiseks on nõutav vähemalt 169 poolthäält, mis on antud vähemalt kahe kolmandiku liikmete poolt. Kui nõukogu otsus tuleb vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega, võib nõukogu liige taotleda, et tehtaks kindlaks, kas kvalifitseeritud häälteenamuse moodustavad liikmesriigid esindavad vähemalt 62% kogu liidu rahvastikust. Kui näidatakse, et see tingimus ei ole täidetud, ei võeta kõnealust otsust vastu.”

c) Euroopa Liidu lepingu artikli 34 lõige 3 asendatakse järgmisega:

“3. Kui nõukogu peab tegema otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega, arvestatakse tema liikmete hääli vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 205 lõikele 2 ja nõukogu aktide vastuvõtmiseks on nõutav vähemalt 169 poolthäält, mis on antud vähemalt kahe kolmandiku liikmete poolt. Kui nõukogu otsus tuleb vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega, võib nõukogu liige taotleda, et tehtaks kindlaks, kas kvalifitseeritud

häälteenamuse moodustavad liikmesriigid esindavad vähemalt 62% kogu liidu rahvastikust. Kui näidatakse, et see tingimus ei ole täidetud, ei võeta kõnealust otsust vastu.”

2. Iga ühinemise ajal arvutatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 205 lõike 2 teises lõigus ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 118 lõike 2 teises lõigus osutatud künnis nõnda, et häältes väljendatud kvalifitseeritud häälteenamuse künnis ei ületa Nice'i lepingu vastu võtnud konverentsi lõppaktile lisatud deklaratsioonis Euroopa Liidu laienemise kohta esitatud tabelist tulenevat künnist.

Artikkel 4

Sätted komisjoni kohta

1. Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 213 lõige 1 ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 126 lõige 1 asendatakse 1. jaanuaril 2005 järgmise tekstiga, mis jõustub päevast, mil pärast nimetatud kuupäeva asub esimene komisjon oma kohustusi täitma:

“1. Komisjoni liikmed valitakse nende üldise asjatundlikkuse alusel ja nende sõltumatus peab olema väljaspool kahtlust.

Komisjoni kuulub üks kodanik igast liikmesriigist.

Komisjoni liikmete arvu võib nõukogu ühehäälselt muuta.”

2. Kui liit koosneb 27 liikmesriigist, asendatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 213 lõige 1 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 126 lõige 1 järgmisega:

“1. Komisjoni liikmed valitakse nende üldise asjatundlikkuse alusel ja nende sõltumatus peab olema väljaspool kahtlust.

Komisjoni liikmete arv on väiksem kui liikmesriikide arv. Komisjoni liikmed valitakse rotatsioonisüsteemi kohaselt, mis rajaneb võrdsuspõhimõttel ja mille rakenduskorra võtab nõukogu vastu ühehäälselt.

Komisjoni liikmete arvu määrab nõukogu kindlaks ühehäälselt.”

Muudatust kohaldatakse alates kuupäevast, mil pärast kahekümne seitsmenda liikmesriigi ühinemist liiduga asub esimene komisjon oma kohustusi täitma.

3. Nõukogu määrab pärast liidu kahekümne seitsmenda liikmesriigi ühinemislepingu allkirjastamist ühehäälselt kindlaks:

– komisjoni liikmete arvu;

– võrdsuspõhimõttel rajaneva rotatsioonisüsteemi rakenduskorra, mis sisaldab kõiki vajalikke kriteeriume ja eeskirju, et määrata automaatselt kindlaks üksteisele järgnevad täiskoosseisud järgmiste põhimõtete alusel:

a) liikmesriike koheldakse nende kodanike komisjoni liikmeks olemise järjestuse ja ametis oldava aja suhtes rangelt võrdsel alusel; järelikult ei või kahe erineva liikmesriigi kodanike ametiaegade koguarvu vahe kunagi olla üle ühe;

b) kui punktist a ei tulene teisiti, koostatakse iga järgnev täiskoosseis nõnda, et see peegeldaks rahuldavalt kõigi liidu liikmesriikide demograafilist ja geograafilist mitmekesisust.

4. Igal liiduga ühineval riigil on õigus saada ühinemise ajal üks oma kodanik komisjoni liikmeks kuni lõike 2 kohaldamiseni.

B. EUROOPA LIIDU LEPINGULE, EUROOPA ÜHENDUSE ASUTAMISLEPINGULE JA EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUSE ASUTAMISLEPINGULE LISATUD PROTOKOLL

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES sätestada Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikliga 245 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikliga 160 ettenähtud Euroopa Kohtu põhikirja,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Liidu lepingule ning Euroopa Ühenduse asutamislepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule.

Artikkel 1

Euroopa Kohus moodustatakse ja toimib kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (EL lepingu), Euroopa Ühenduse asutamislepingu (EÜ asutamislepingu), Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu (EURATOMi asutamislepingu) ja käesoleva põhikirja sätetega.

I JAOTIS

Kohtunikud ja kohtujuristid

Artikkel 2

Enne oma kohustuste täitmisele asumist annab iga kohtunik avalikul kohtuistungil vande täita oma kohustusi erapooletult ja kohusetundlikult ning hoida kohtu nõupidamiste saladust.

Artikkel 3

Kohtunikel on kohtulik puutumatus. Kui nad on ametist lahkunud, on neil jätkuvalt puutumatus oma ametiülesannete täitmisel sooritatud tegude, sealhulgas suuliste ja kirjalike avalduste suhtes.

Täiskogu istungil võib Euroopa Kohus puutumatus e ära võtta.

Kui puutumatus on võetud ja kohtuniku vastu on alustatud kriminaalmenetlust, arutab tema kohtuasja mis tahes liikmesriigis üksnes kohus, kes on pädev kohut mõistma riigi kõrgeima kohtu liikmete üle.

Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollis artikleid 12–15 ja 18 kohaldatakse Euroopa Kohtu kohtunike, kohtujuristide, kohtusekretäri ja kaasettekandjate suhtes, ilma et see piiraks eelmistes lõikudes fikseeritud kohtunike puutumatus käsitlevate sätete kohaldamist.

Artikkel 4

Kohtunikud ei või pidada poliitilist ega haldusametikohta.

Nad ei või töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal, kui nõukogu pole selleks erandkorras eriluba andnud.

Oma kohustusi täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama sellest tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt, kui neile pärast ametist lahkumist pakutakse teatud ametikohta või soodustusi.

Mis tahes kahtlused selles küsimuses lahendatakse Euroopa Kohtu otsusega.

Artikkel 5

Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad kohtuniku kohustused ametist lahkumisel.

Ametist lahkumisel esitab kohtunik Euroopa Kohtu presidendile tagasiastumisavalduse edasiandmiseks nõukogu eesistujale. Alates sellisest teadaandest vabaneb kohtuniku ametikoht.

Kui ei kohaldata artiklit 6, jääb kohtunik ametisse, niikaua kui tema ametijärglane asub oma kohustusi täitma.

Artikkel 6

Kohtuniku võib ametist tagandada või ilma jätta õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid hüvesid üksnes juhul, kui ta Euroopa Kohtu kohtunike ja kohtujuristide üksmeelse arvamuse kohaselt ei vasta enam oma ametikoha nõuetele või ei täida sellest tulenevaid

kohustusi. Asjaomane kohtunik ei osale sellisel nõupidamisel.

Kohtusekretär edastab Euroopa Kohtu otsuse Euroopa Parlamendi presidendile ja komisjoni presidendile ning teatab sellest nõukogu eesistujale.

Juhul kui kohtunik otsustatakse tema ametikohalt tagandada, vabaneb kohtunikukoht alates viimati nimetatud teatamisest.

Artikkel 7

Kohtunik, kes asendab Euroopa Kohtu liiget, kelle ametiaeg ei ole lõppenud, määratakse ametisse tema eelkäija ülejäänud ametiajaks.

Artikkel 8

Artiklite 2–7 sätteid kohaldatakse kohtujuristide suhtes.

II JAOTIS

Korraldus

Artikkel 9

Kui kohtunikke iga kolme aasta järel osaliselt välja vahetatakse, asendatakse vaheldumisi kaheksa ja seitse kohtunikku.

Kui kohtujuriste iga kolme aasta järel osaliselt välja vahetatakse, asendatakse iga kord neli kohtujuristi.

Artikkel 10

Kohtusekretär annab Euroopa Kohtu ees vande täita oma kohustusi erapooletult ja kohusetundlikult ning hoida kohtu nõupidamiste saladust.

Artikkel 11

Euroopa Kohus korraldab kohtusekretäri asendamise juhtudel, mil tal pole võimalik kohtuistungil viibida.

Artikkel 12

Et Euroopa Kohus saaks toimida, määratakse selle juurde ametnikud ja muud teenistujad. Need alluvad kohtusekretärile presidendi järelevalve all.

Artikkel 13

Euroopa Kohtu ettepaneku põhjal võib nõukogu ühehäälselt sätestada kaasettekandjate nimetamise ja koostada nende ametijuhendi. Kaasettekandjatelt võidakse kodukorras sätestatud tingimustel nõuda osalemist ettevalmistavates uurimistoimingutes Euroopa Kohtu menetluses olevates asjades ja koostööd ettekandjaks oleva kohtunikuga.

Kaasettekandjad valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kellel on vajalik õiguslane kvalifikatsioon; ametisse nimetab nad nõukogu. Nad annavad Euroopa Kohtu ees vande täita oma kohustusi erapooletult ja kohusetundlikult ning hoida kohtu nõupidamiste saladust.

Artikkel 14

Kohtunikelt, kohtujuristidelt ja kohtusekretärilt nõutakse elamist Euroopa Kohtu asukohas.

Artikkel 15

Euroopa Kohus täidab oma ülesandeid pidevalt. Kohtu puhkuste kestuse otsustab Euroopa Kohus, võttes kohaselt arvesse tõiseid vajadusi.

Artikkel 16

Euroopa Kohus moodustab kodasid, mis koosnevad kolmest või viiest kohtunikust. Kohtunikud

valivad endi hulgast koja esimehe. Viiest kohtunikust koosneva koja esimees valitakse kolmeks aastaks. Esimehe võib üheks ametiajaks tagasi valida.

Suurkoda koosneb üheteistkümnest kohtunikust. Selle eesistujaks on Euroopa Kohtu president. Suurkotta kuuluvad veel viiest kohtunikust koosnevate kodade esimehed ja teised kodukorras sätestatud tingimuste alusel nimetatud kohtunikud.

Euroopa Kohus tuleb kokku suurkojana, kui menetluse pooleks olev liikmesriik või ühenduse institutsioon seda taotleb.

Euroopa Kohus tuleb kokku täiskoguna, kui menetlus on algatatud EÜ asutamislepingu artikli 195 lõike 2, artikli 213 lõike 2, artikli 216 või artikli 247 lõike 7 alusel või EURATOMi asutamislepingu artikli 107d lõike 2, artikli 126 lõike 2, artikli 129 või artikli 160b lõike 7 alusel.

Kui Euroopa Kohus leiab, et menetluses olev kohtuasi on erakordselt tähtis, võib ta pärast kohtujuristi ärakuulamist suunata asja täiskogule.

Artikkel 17

Euroopa Kohtu otsused on kehtivad üksnes siis, kui kohtu nõupidamisel osaleb paaritu arv liikmeid.

Kolmest või viiest kohtunikust koosnevate kodade otsused on kehtivad üksnes siis, kui kohal on vähemalt kolm kohtunikku.

Suurkoja otsused kehtivad üksnes siis, kui kohal on vähemalt üheksa kohtunikku.

Euroopa Kohtu täiskogu otsused on kehtivad üksnes siis, kui kohal on vähemalt üksteist kohtunikku.

Kui ühel koja kohtunikest pole võimalik kohal viibida, võidakse kooskõlas kodukorras sätestatud tingimustega istungile kaasata teise koja kohtunik.

Artikkel 18

Ükski kohtunik ega kohtujurist ei tohi osaleda asja lahendamisel, milles ta on eelnevalt osalenud esindajana või nõustajana või tegutsenud ühe poole advokaadina või milles teda kohtu või uurimiskomisjoni liikmena või muudes ülesannetes on kutsutud arvamust esitama.

Kui kohtunik või kohtujurist mingil erilisel põhjusel leiab, et ta ei tohiks osaleda konkreetse kohtuasja otsustamisel või läbivaatamisel, teatab ta sellest presidendile. Kui president mingil erilisel põhjusel arvab, et mõni kohtunik või kohtujurist ei tohiks konkreetse kohtuasja arutamisel osaleda ega ettepanekuid teha, teatab ta sellest asjaomasele isikule.

Käesoleva artikli kohaldamisel ilmnevad raskused lahendatakse Euroopa Kohtu otsusega.

Kohtumenetluse pool ei või taotleda Euroopa Kohtu või selle koja koosseisu muutmist mõne kohtuniku kodakondsuse alusel või seetõttu, et Euroopa Kohtu või koja koosseisus ei ole kõnealuse poole kodakondsusest kohtunikku.

III JAOTIS

Menetlus

Artikkel 19

Ühenduste liikmesriike ja institutsioone esindab Euroopa Kohtus igaks üksikuks kohtuasjaks määratud esindaja; esindajat võib abistada nõustaja või advokaat.

Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriike, kes pole liikmesriigid, samuti nimetatud lepingus osutatud EFTA järelevalveasutust esindatakse samal viisil.

Teisi pooli peab esindama advokaat.

Menetluse poolt võib kohtus esindada või abistada üksnes advokaat, kellel on õigus esineda liikmesriigi või muu Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigi kohtus.

Sellistel esindajatel, nõustajatel ja advokaatidel on kodukorras sätestatud tingimuste kohaselt

Euroopa Kohtusse ilmumisel õigused ja puutumatus, mis on neile vajalikud, et sõltumatult oma ülesandeid täita.

Euroopa Kohtusse ilmuvate nõustajate ja advokaatide suhtes on Euroopa Kohtul kodukorras sätestatud tingimustel volitused, mis tavaliselt antakse kohtutele.

Ülikoolide õppejõududel, kes on sellise liikmesriigi kodanikud, mille seadused lubavad neil olla kohtus esindajaks, on Euroopa Kohtus samad õigused, mis on käesoleva artikliga antud advokaatidele.

Artikkel 20

Euroopa Kohtu menetlus koosneb kahest osast: kirjalikust ja suulisest.

Kirjalik menetlus koosneb avalduste, arvamuste, vastuväidete ning märkuste ja neile antud vastuste, aga ka kõigi kirjalike tõendite ja muude dokumentide või nende tõestatud koopiade edastamisest kohtumenetluse pooltele ja ühenduste institutsioonidele, kelle otsused on vaidlustatud.

Kohtusekretär edastab need kodukorras sätestatud korras ja ajavahemikus.

Suuline menetlus koosneb ettekandjaks oleva kohtuniku esitatud ettekande lugemisest, esindajate, nõustajate ja advokaatide ning kohtujuristi ettepanekute ärakuulamisest Euroopa Kohtus, aga ka tunnistajate ja ekspertide ärakuulamisest, kui neid on.

Kui kohus on seisukohal, et kohtuasi ei tõstata uut õigusküsimust, võib ta pärast kohtujuristi ärakuulamist otsustada, et otsus tehakse ilma kohtujuristi ettepanekuta.

Artikkel 21

Asi esitatakse Euroopa Kohtule kohtusekretärile adresseeritud kirjaliku avaldusega. Avalduses sisalduvad avalduse esitaja nimi ja alalise elu- või asukoha aadress ning allakirjutanu amet, poole või poolte nimed, kelle vastu avaldus esitatakse, vaidluse sisu, nõuded ja lühike ülevaade avalduse aluseks olevatest asjaoludest.

Avaldusele lisatakse vajaduse korral meede, mille tühistamist taotletakse, või EÜ asutamislepingu artiklis 232 või EURATOMi asutamislepingu artiklis 148 osutatud asjaoludel dokumentaalselt tõestatud kuupäev, mil institutsioonilt nõuti toimingute tegemist kooskõlas nimetatud artiklitega. Kui dokumente ei esitata koos avaldusega, palub kohtusekretär asjaomasel poolel esitada need mõistliku tähtaja jooksul, kuid sel puhul ei aegu poole õigused isegi juhul, kui sellised dokumendid esitatakse pärast menetluse algatamise tähtaja möödumist.

Artikkel 22

EURATOMi asutamislepingu artikliga 18 reguleeritud kohtuasjad esitatakse Euroopa Kohtule kohtusekretärile adresseeritud kaebusega. Kaebuses sisalduvad selle esitaja nimi ja alalise elu- või asukoha aadress ning allakirjutanu amet, viide otsusele, mille vastu kaebus esitatakse, kostjate nimed, vaidluse sisu, ettepanekud ja lühike ülevaade kaebuse aluseks olevatest asjaoludest.

Kaebusele lisatakse vahekohtukomitee vaidlustatava otsuse tõestatud ära kiri.

Kui Euroopa Kohus apellatsioonkaebuse tagasi lükkab, jääb vahekohtukomitee otsus lõplikuks.

Kui Euroopa Kohus vahekohtukomitee otsuse tühistab, võib asja vajaduse korral ühe poole algatusel vahekohtukomiteele uueks läbivaatamiseks esitada. Vahekohtukomitee juhindub õigusküsimustes Euroopa Kohtu tehtud otsustest.

Artikkel 23

EL lepingu artikli 35 lõikega 1, EÜ asutamislepingu artikliga 234 ja EURATOMi asutamislepingu artikliga 150 reguleeritud kohtuasjade puhul teatab liikmesriigi kohus, kes peatab menetluse ja saadab asja Euroopa Kohtusse, oma otsusest Euroopa Kohtule. Seejärel teatab kohtusekretär otsusest pooltele, liikmesriikidele ja komisjonile, samuti nõukogule või Euroopa Keskpangale, kui akt, mille kehtivus või tõlgendamine on vaidluse all, pärineb ühelt neist, ning Euroopa Parlamendile ja nõukogule, kui akti, mille kehtivus või tõlgendamine on vaidluse all, võtsid need

kaks institutsiooni vastu ühiselt.

Kahe kuu jooksul alates sellest teatamisest on pooltel, liikmesriikidel, komisjonil ja vajaduse korral ka Euroopa Parlamendil, nõukogul ja Euroopa Keskpangal õigus esitada Euroopa Kohtule seisukohti või kirjalikke märkusi.

Lisaks sellele peab kohtusekretär EÜ asutamislepingu artikliga 234 reguleeritud kohtuasjade puhul teatama siseriikliku kohtu otsusest teistele Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriikidele, kes ei ole liikmesriigid, samuti nimetatud lepingus osutatud EFTA järelevalveasutusele, kes võivad juhul, kui küsimuse all on mõni kõnealuse lepingu reguleerimisaladest, kahe kuu jooksul sellisest teatamisest arvates esitada Euroopa Kohtule seisukohti või kirjalikke märkusi.

Artikkel 24

Euroopa Kohus võib pooltelt nõuda kõikide dokumentide esitamist ja kogu teabe andmist, mida ta peab soovitavaks. Mis tahes keeldumine võetakse ametlikult teatavaks.

Euroopa Kohus võib nõuda ka liikmesriikidelt ja institutsioonidelt, mis ei ole kohtumenetluse pooled, kogu teavet, mida kohus peab menetluses vajalikuks.

Artikkel 25

Euroopa Kohus võib omal valikul igale üksikisikule, organile, ametiasutusele, komiteele või organisatsioonile igal ajal usaldada ülesande anda eksperdiarvamus.

Artikkel 26

Tunnistajaid võib ära kuulata kodukorras sätestatud tingimustel.

Artikkel 27

Kohtusse ilmumata jäänud tunnistajate suhtes on Euroopa Kohtul volitused, mis tavaliselt antakse kohtutele, ning ta võib määrata rahatrahve kodukorras sätestatud tingimustel.

Artikkel 28

Tunnistajaid ja eksperte võib ära kuulata vande all, mis antakse kodukorras sätestatud viisil või tunnistaja või eksperdi elukohariigi õigusaktides sätestatud viisil.

Artikkel 29

Euroopa Kohus võib anda korralduse, et tunnistaja või eksperdi kuulaks ära tema alalise elukoha järgne kohus.

Korraldus saadetakse täitmiseks pädevale kohtule kodukorras sätestatud tingimustel. Vastavalt õigusabitaotlusele koostatud dokumendid tagastatakse Euroopa Kohtule samadel tingimustel.

Kulud katab Euroopa Kohus, ilma et see piiraks õigust kulusid välja nõuda pooltelt, kui see on asjakohane.

Artikkel 30

Liikmesriik käsitleb tunnistaja või eksperdi vande murdmist samal viisil nagu siis, kui rikkumine oleks toime pandud liikmesriigi tsiviilasju lahendavas kohtus. Euroopa Kohtu nõudmisel esitab asjaomane liikmesriik õiguserikkuja vastu oma pädevas kohtus süüdistuse.

Artikkel 31

Kohtuistung on avalik, kui Euroopa Kohus omal algatusel või poolte avalduse alusel tõsistel põhjustel ei otsusta teisiti.

Artikkel 32

Istungi jooksul võib Euroopa Kohus küsitleda eksperte, tunnistajaid ja pooli endid. Viimased võivad Euroopa Kohtu poole pöörduda üksnes oma esindajate vahendusel.

Artikkel 33

Iga kohtuistung protokollitakse ning protokollile kirjutavad alla president ja kohtusekretär.

Artikkel 34

Läbivaatamisele tulevate kohtuasjade nimekirja kinnitab president.

Artikkel 35

Euroopa Kohtu nõupidamised on salajased ja jäävad salajaseks.

Artikkel 36

Kohtuotsustes sedastatakse põhjused, millel need rajanevad. Neis näidatakse nõupidamisest osa võtnud kohtunike nimed.

Artikkel 37

Kohtuotsustele kirjutavad alla president ja kohtusekretär. Need loetakse ette avalikul kohtuistungil.

Artikkel 38

Euroopa Kohus langetab otsuse kohtukulude asjus.

Artikkel 39

Euroopa Kohtu president võib lihtmenetluse korras, mis vajaduse korral võib erineda mõnest käesolevas põhikirjas sisalduvast eeskirjast ja mis sätestatakse kodukorras, langetada otsuse kohaldamise peatamise avalduste kohta, nagu on sätestatud EÜ asutamislepingu artiklis 242 ja EURATOMi asutamislepingu artiklis 157, ette kirjutada ajutisi meetmeid vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 243 või EURATOMi asutamislepingu artiklile 158, või peatada täitmise kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 256 neljanda lõigu või EURATOMi asutamislepingu artikli 164 kolmanda lõiguga.

Kui presidendil pole võimalik kohal viibida, asendab teda teine kohtunik kodukorras sätestatud tingimustel.

Presidendi või teda asendava kohtuniku otsus on ajutine ega mõjuta mingil viisil Euroopa Kohtu sisulist otsust.

Artikkel 40

Ühenduste liikmesriigid ja institutsioonid võivad Euroopa Kohtus läbivaatamisel olevates kohtuasjades menetlusse astuda.

Sama õigus on igal isikul, kes tõendab oma huvi Euroopa Kohtusse esitatud kohtuasja tulemuste vastu, välja arvatud liikmesriikidevahelistes, ühenduste institutsioonide vahelistes või liikmesriikide ja ühenduste institutsioonide vahelistes kohtuasjades.

Ilma et see piiraks teise lõigu kohaldamist, võivad Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigid, kes ei ole liikmesriigid, samuti nimetatud lepingus osutatud EFTA järelevalveasutus Euroopa Kohtus läbivaatamisel olevates kohtuasjades menetlusse astuda, kui küsimuse all on mõni kõnealuse lepingu reguleerimisaladest.

Menetlusse astumise avaldus piirdub ühe poole nõuete toetamisega.

Artikkel 41

Kui nõuetekohaselt kohtukutse saanud kostja ei esita kirjalikku vastust enda kaitseks, tehakse tagaseljaotsus tema kahjuks. Otsuse vastu võib esitada vastuväite ühe kuu jooksul selle teatavaks tegemisest. Vastuväitel ei ole tagaseljaotsuse täitmist peatavat toimet.

Artikkel 42

Liikmesriigid, ühenduste institutsioonid ning teised füüsilised ja juriidilised isikud võivad kodukorras sätestatavatel juhtudel ja tingimustel kolmandate isikutena menetlusse astuda, et vaidlustada ilma neid ära kuulamata tehtud kohtuotsust, kui otsus piirab nende õigusi.

Artikkel 43

Kui kohtuotsuse mõte või ulatus on kahtluse all, annab Euroopa Kohus mis tahes huvitatud menetlusosalise või ühenduste institutsiooni avalduse alusel selle tõlgenduse.

Artikkel 44

Avalduse kohtuotsuse teistmiseks võib Euroopa Kohtule esitada üksnes sellise seiga teadasaamisel, mis oma olemuselt on otsustav ja mis otsuse langetamise ajal ei olnud Euroopa Kohtule ega teistmist taotlevale poolele teada.

Teistmist alustatakse Euroopa Kohtu otsusega, milles selgesõnaliselt sedastatakse uue seiga olemasolu, tunnistatakse, et selle olemus lubab võtta asja teistmisele, ja kuulutatakse avaldus selle alusel vastuvõetavaks.

Avaldust kohtuotsuse teistmiseks ei saa esitada pärast kümne aasta möödumist kohtuotsuse tegemise kuupäevast.

Artikkel 45

Ajapikenduse andmine seoses suurte vahemaadega määratakse kodukorras.

Tähtaja möödumise tagajärjel ei piirata kellegi õigusi, kui asjaomane pool tõestab ettenägematute asjaolude või vääramatute jõu olemasolu.

Artikkel 46

Ühenduste lepinguvälise vastutusega seotud asjade aegumistähtaeg on viis aastat vastutuse aluseks olevast sündmusest. Aegumistähtaeg katkeb, kui Euroopa Kohtus algatatakse menetlus või kui enne sellist menetlust esitab kannatanud pool avalduse asjakohasele ühenduste institutsioonile. Viimasel juhul tuleb menetlus algatada kahe kuu jooksul, nagu on sätestatud EÜ asutamislepingu artiklis 230 ja EURATOMi asutamislepingu artiklis 146; vajaduse korral kohaldatakse vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 232 teise lõigu või EURATOMi asutamislepingu artikli 148 teise lõigu sätteid.

IV JAOTIS

Euroopa Ühenduste esimese astme kohus

Artikkel 47

Artikleid 2–8, artikleid 14 ja 15, artikli 17 esimest, teist, neljandat ja viiendat lõiku ning artiklit 18 kohaldatakse esimese astme kohtu ja selle liikmete suhtes. Artiklis 2 nimetatud vanne antakse Euroopa Kohtu ees ning artiklites 3, 4 ja 6 osutatud otsused võtab vastu nimetatud kohus, olles ära kuulanud esimese astme kohtu.

Artikli 3 neljandat lõiku ning artikleid 10, 11 ja 14 kohaldatakse esimese astme kohtu kohtusekretäri suhtes *mutatis mutandis*.

Artikkel 48

Esimese astme kohus koosneb viieteistkümnest kohtunikust.

Artikkel 49

Esimese astme kohtu liikmeid võidakse kutsuda täitma kohtujuristi ülesandeid.

Kohtujuristi ülesanne on avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid teatavate esimese astme kohtusse antud asjade lahendamiseks, selleks et abistada kohut temale määratud ülesannete täitmisel.

Selliste kohtuasjade valiku kriteeriumid ning kohtujuristide määramise kord sätestatakse esimese astme kohtu kodukorras.

Kohtuasjas kohtujuristi ülesandeid täitma kutsutud liige ei tohi osaleda kohtuotsuse tegemisel.

Artikkel 50

Esimese astme kohus tuleb kokku kolmest või viiest kohtunikust koosnevate kodadena. Kohtunikud valivad enda hulgast koja esimehe. Viiest kohtunikust koosneva koja esimees valitakse kolmeks aastaks. Esimehe võib üheks ametiajaks tagasi valida.

Kodade koosseisu ja kohtuasjade määramist kodadele reguleerib kodukord. Teatavatel kodukorraga kindlaks määratud juhtudel võib esimese astme kohus kokku tulla täiskoguna või koosneda ühestainsast kohtunikust.

Samuti võib kodukord ette näha, et selles kindlaks määratud juhtudel ja tingimustel tuleb esimese astme kohus kokku suurkojana.

Artikkel 51

Erandina EÜ asutamislepingu artikli 225 lõikes 1 ja EURATOMi asutamislepingu artikli 140a lõikes 1 sätestatud eeskirjast on Euroopa Kohtu pädevuses lahendada liikmesriikide, ühenduste institutsioonide ja Euroopa Keskpanga poolt esitatud hagisid.

Artikkel 52

Et esimese astme kohus saaks toimida, määravad Euroopa Kohtu president ja esimese astme kohtu president ühisel kokkuleppel tingimused, mille alusel Euroopa Kohtu juurde määratud ametnikud ja muud teenistujad osutavad teenuseid esimese astme kohtule. Teatavad ametnikud ja muud teenistujad alluvad esimese astme kohtu kohtusekretärile esimese astme kohtu presidendi järelevalve all.

Artikkel 53

Esimese astme kohtu menetlust reguleerib III jaotis.

Täiendavad ja üksikasjalikumad sätted, mis võivad osutada vajalikuks, nähakse ette kohtu kodukorraga. Kodukord võib teha erandi artikli 40 neljandast lõigust ja artiklist 41, võtmaks arvesse intellektuaalomandi vaidluste eripära.

Olenemata artikli 20 neljandast lõigust, võib kohtujurist esitada oma põhjendatud ettepanekud kirjalikult.

Artikkel 54

Kui esimese astme kohtule adresseeritud avaldus või muu menetlusdokument esitatakse ekslikult Euroopa Kohtu kohtusekretärile, annab nimetatud kohtusekretär selle viivitamata edasi esimese astme kohtu kohtusekretärile; samuti kui Euroopa Kohtule adresseeritud avaldus või muu menetlusdokument esitatakse ekslikult esimese astme kohtu kohtusekretärile, annab nimetatud kohtusekretär selle viivitamata edasi Euroopa Kohtu kohtusekretärile.

Kui esimese astme kohus leiab, et ta pole pädev arutama ja lahendama hagi, mille suhtes Euroopa Kohus on pädev, suunab ta selle hagi Euroopa Kohtusse; samuti kui Euroopa Kohus leiab, et hagi kuulub esimese astme kohtu pädevusse, suunab ta selle hagi esimese astme kohtusse, mille peale nimetatud kohus ei saa oma pädevust eitada.

Kui Euroopa Kohtus ja esimese astme kohtus on läbivaatamisel hagid või avaldused, millel on sama ese, tõstatatakse üks ja seesama tõlgendamisküsimus või vaidlustatakse ühe ja sellesama akti kehtivus, võib esimese astme kohus pärast poolte ärakuulamist menetluse peatada, kuni Euroopa Kohus oma otsuse kuulutab. Kui avaldused esitatakse ühe ja sellesama akti tühistamiseks, võib esimese astme kohus oma pädevust eitada, et selliste avalduste suhtes saaks otsuse teha Euroopa Kohus. Käesolevas lõigus osutatud juhtudel võib ka Euroopa Kohus otsustada oma menetluse peatada; sel juhul jätkub esimese astme kohtu menetlus.

Artikkel 55

Esimese astme kohtu lõplikust otsustest, otsustest, millega sisulised küsimused lahendatakse ainult osaliselt või millega lahendatakse pädevuse puudumist või avalduse vastuvõetamatust käsitlevaid menetlusküsimusi, teatab esimese astme kohtu kohtusekretär kõigile pooltele ning ka liikmesriikidele ja ühenduste institutsioonidele, isegi kui need ei astunud menetlusse esimese astme kohtus läbivaatamisel olnud kohtuasjas.

Artikkel 56

Euroopa Kohtusse võib edasi kaevata esimese astme kohtu lõplikud otsused ja nimetatud kohtu otsused, millega sisulised küsimused lahendatakse ainult osaliselt või millega lahendatakse pädevuse puudumist või avalduse vastuvõetamatust käsitlevaid menetlusküsimusi, kahe kuu jooksul alates edasi kaevatud otsuse kuulutamisest.

Otsuse võib edasi kaevata iga pool, kelle nõue on osaliselt või tervikuna rahuldamata jäetud. Menetlusse astujad, välja arvatud liikmesriigid ja ühenduste institutsioonid, võivad otsuse edasi kaevata üksnes juhul, kui esimese astme kohtu otsus neid otseselt mõjutab.

Välja arvatud ühenduste ja nende teenistujate vaheliste vaidlustega seotud asjade puhul, võivad otsuse edasi kaevata ka liikmesriigid ja ühenduste institutsioonid, kes ei astunud menetlusse esimese astme kohtus. Sellised liikmesriigid ja institutsioonid on samas seisundis kui liikmesriigid ja institutsioonid, kes astusid menetlusse esimeses astmes.

Artikkel 57

Iga isik, kelle menetlusse astumise avalduse esimese astme kohus läbivaatamata jätab, võib edasi kaevata Euroopa Kohtusse kahe nädala jooksul alates avalduse läbivaatamata jätmise otsuse kuulutamisest.

Menetluse pooled võivad iga esimese astme kohtu otsuse, mis on tehtud EÜ asutamislepingu artikli 242, 243 või artikli 256 neljanda lõigu või EURATOMi asutamislepingu artikli 157, 158 või artikli 164 kolmanda lõigu alusel, kahe kuu jooksul alates selle teatavaks tegemisest Euroopa Kohtusse edasi kaevata.

Käesoleva artikli esimeses kahes lõigus osutatud apellatsioonkaebust arutatakse ja selle kohta tehakse otsus artiklis 39 osutatud menetluse alusel.

Artikkel 58

Euroopa Kohtusse saab edasi kaevata ainult õigusküsimustes. Apellatsioonkaebuse aluseks võib olla üksnes esimese astme kohtu pädevuse puudumine, menetlusnormide rikkumine, mis kahjustab kaebaja huve, või ühenduse õiguse rikkumine esimese astme kohtu poolt.

Apellatsioonkaebuse aluseks ei saa olla üksnes kohtukulude summa või see, kumba poolt on kohustatud neid tasuma.

Artikkel 59

Kui esimese astme kohtu otsus kaevatakse edasi, koosneb Euroopa Kohtu menetlus kirjalikust osast ja suulisest osast. Koosõlas kodukorras sätestatud tingimustega võib Euroopa Kohus pärast kohtujuristi ja poolte ärakuulamist suulise menetluse ära jätta.

Artikkel 60

Ilma et see piiraks EÜ asutamislepingu artiklite 242 ja 243 või EURATOMi asutamislepingu artiklite 157 ja 158 kohaldamist, ei ole apellatsioonkaebusel peatavat toimet.

Erandina EÜ asutamislepingu artiklist 244 ja EURATOMi asutamislepingu artiklist 159 jõustuvad esimese astme kohtu otsused, mis kuulutavad määruse õigustühiseks, alles käesoleva põhikirja artikli 56 esimeses lõigus osutatud tähtaja möödumisel või kui selle tähtaja jooksul on otsus edasi kaevatud, siis selle kaebuse läbivaatamata jätmise kuupäevast, ilma et see siiski piiraks poole õigust pöörduda EÜ asutamislepingu artiklite 242 ja 243 või EURATOMi asutamislepingu artiklite 157 ja 158 alusel Euroopa Kohtusse tühiseks kuulutatud määruse toime peatamiseks või muu ajutise meetme ettekirjutamiseks.

Artikkel 61

Kui apellatsioonkaebus on põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus esimese astme kohtu otsuse. Ta võib ise teha asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab, või suunata asja tagasi esimese astme kohtusse otsustamiseks.

Kui asi suunatakse tagasi esimese astme kohtusse, on Euroopa Kohtu otsused õigusküsimustes selle kohtu jaoks siduvad.

Kui esimese astme kohtu menetlusse mitteastunud liikmesriigi või ühenduste institutsiooni

esitatud apellatsioonkaebus on põhjendatud, võib Euroopa Kohus, kui ta seda vajalikuks peab, teatada, millised esimese astme kohtu tühistatud otsuse tagajärjed loetakse vaidluse poolte suhtes lõplikuks.

Artikkel 62

EÜ asutamislepingu artikli 225 lõigetes 2 ja 3 ning EURATOMi asutamislepingu artikli 140a lõigetes 2 ja 3 sätestatud juhtudel võib peakohtujurist teha ettepaneku esimese astme kohtu otsuse teistmiseks Euroopa Kohtus, kui ta leiab, et valitseb tõsine oht, et see otsus mõjutab ühenduse õiguse ühtsust või järjepidevust.

Ettepanek tuleb teha ühe kuu jooksul alates esimese astme kohtu otsuse kuulutamisest. Ühe kuu jooksul alates peakohtujuristi ettepaneku kättesaamisest otsustab Euroopa Kohus, kas otsus tuleks teista või mitte.

V JAOTIS

Lõppsätted

Artikkel 63

Euroopa Kohtu ja esimese astme kohtu kodukord sisaldab sätteid, mis on vajalikud käesoleva põhikirja kohaldamiseks ja vajaduse korral selle täiendamiseks.

Artikkel 64

Euroopa Kohtu ja esimese astme kohtu keeltekasutuse korda reguleerivate eeskirjade vastuvõtmiseni käesolevas põhikirjas kohaldatakse jätkuvalt Euroopa Kohtu kodukorra ja esimese astme kohtu kodukorra keeltekasutuse korda reguleerivaid sätteid. Nimetatud sätteid võib muuta või kehtetuks tunnistada üksnes käesoleva põhikirja muutmiseks ettenähtud korra kohaselt.

C. EUROOPA ÜHENDUSE ASUTAMISLEPINGULE LISATUD PROTOKOLLID

PROTOKOLL

ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgede ning söe ja terase teadusfondi kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES lahendada teatavaid Euroopa Söe- ja Teraseühenduse (ESTÜ) asutamislepingu kehtivuse lõppemisega seotud küsimusi,

SOOVIDES kanda ESTÜ rahaliste vahendite omandiõigus üle Euroopa Ühendusele,

VÕTTES ARVESSE soovi kasutada neid rahalisi vahendeid teadusuuringuteks söe- ja terasetööstusega seotud sektorites ning seetõttu vajadust näha sellega seoses ette teatavad erieeskirjad,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Artikkel 1

1. Kõik ESTÜ varad ja kohustused 23. juuli 2002. aasta seisuga antakse 24. juulil 2002 üle Euroopa Ühendusele.

2. Nende varade ja kohustuste netoväärtus, nagu see kajastub ESTÜ bilansis 23. juulil 2002, võttes arvesse likvideerimisoperatsioonidest tingitud võimalikke juurde- või mahaarvamisi, loetakse söe- ja terasetööstusega seotud sektorites tehtavateks teadusuuringuteks mõeldud varadeks, mida nimetatakse "likvideeritavaks ESTÜks". Likvideerimise lõpuleviimisel nimetatakse neid "söe ja terase teadusfondi varadeks".

3. "Söe ja terase teadusfondiks" nimetatavatest varadest saadavat tulu kasutatakse üksnes väljaspool teadusuuringute raamprogrammi toimivateks teadusuuringuteks söe- ja terasetööstusega seotud sektorites vastavalt käesoleva protokollile ja selle alusel vastuvõetud aktide sätetele.

Artikkel 2

Nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ühehäälselt vastu kõik käesoleva protokollis rakendamiseks vajalikud sätted, sealhulgas olulised põhimõtted ja nõuetekohase otsustamismenetluse, seda eelkõige sõe ja terase teadusfondi varade haldamist käsitlevate mitmeaastaste finantssuuniste ning sõe ja terase teadusfondi uurimisprogrammide tehniliste suuniste vastuvõtmiseks.

Artikkel 3

Kui käesolevas protokollis ja selle põhjal vastuvõetud aktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu sätteid.

Artikkel 4

Käesolevat protokollis kohaldatakse alates 24. juulist 2002.

PROTOKOLL

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 67 kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED

ON KOKKU LEPPINUD järgmises sättes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Ainus artikkel

Alates 1. maist 2004 teeb nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 66 osutatud meetmete vastuvõtmise kohta.

LÕPPAKT

liikmesriikide valitsuste esindajate konverents, mis tuli kokku 14. veebruaril 2000. aastal Brüsselis, et ühisel kokkuleppel vastu võtta Euroopa Liidu lepingus, Euroopa Ühenduse, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingutes ning teatavates nendega seotud aktides tehtavad muudatused, on vastu võtnud järgmised tekstid:

I. Nice'i leping, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut, Euroopa ühenduste asutamislepinguid ja teatavaid nendega seotud akte

II. Protokollid

A. Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa ühenduste asutamislepingutele lisatud protokoll:

– Protokoll Euroopa Liidu laienemise kohta

B. Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Ühenduse asutamislepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll:

– Protokoll Euroopa Kohtu põhikirja kohta

C. Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud protokollid:

– Protokoll ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgede ning sõe ja terase teadusfondi kohta

– Protokoll Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 67 kohta

Konverents võttis vastu järgmised käesolevale lõppaktile lisatud deklaratsioonid:

1. Deklaratsioon Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika kohta
2. Deklaratsioon Euroopa Liidu lepingu artikli 31 lõike 2 kohta

3. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 10 kohta
4. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 21 kolmanda lõigu kohta
5. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 67 kohta
6. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 100 kohta
7. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 111 kohta
8. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 137 kohta
9. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 175 kohta
10. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 181a kohta
11. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 191 kohta
12. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 kohta
13. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 lõigete 2 ja 3 kohta
14. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 lõigete 2 ja 3 kohta
15. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 lõike 3 kohta
16. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225a kohta
17. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 229a kohta
18. Deklaratsioon kontrollikoja kohta
19. Deklaratsioon Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artikli 10.6 kohta
20. Deklaratsioon Euroopa Liidu laienemise kohta
21. Deklaratsioon kvalifitseeritud häälteenamuse künnise ja blokeerivaks vähemuseks vajaliku häälte arvu kohta laienenud liidus
22. Deklaratsioon Euroopa Ülemkogu istungipaiga kohta
23. Deklaratsioon liidu tuleviku kohta
24. Deklaratsioon ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokolli artikli 2 kohta

Konverents võttis teadmiseks järgmised käesolevale lõppaktile lisatud deklaratsioonid:

1. Luksemburgi deklaratsioon
2. Kreeka, Hispaania ja Portugali deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 161 kohta
3. Taani, Saksamaa, Madalmaade ja Austria deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 161 kohta

Kahekümne kuuendal veebruaril kahe tuhande esimesel aastal Nice'is.

[lepingukeeltes]

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen

Für Seine Majestät den König der Belgier

Louis MICHEL

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Mogens LYKKETOFT

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Joseph FISCHER

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Georgios PAPANDREOU

Por Su Majestad el Rey de España

Josep PIQUÉ I CAMPS

Pour le Président de la République française

Hubert VÉDRINE

Thar ceann Uachtarán na hÉireann

For the President of Ireland

Brian COWEN

Per il Presidente della Repubblica italiana

Lamberto DINI

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Lydie POLFER

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Jozias Johannes VAN AARTSENI

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Benita FERRERO-WALDNER

Pelo Presidente da República Portuguesa

Jaime GAMA

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta

För Republiken Finlands President

Erkki TUOMIOJA

För Hans Majestät Konungen av Sverige

Anna LINDH

KONVERENTSIL VASTUVÕETUD DEKLARATSIOONID

1. Deklaratsioon Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika kohta

Vastavalt Nice'is Euroopa Ülemkogu kinnitatud tekstidele Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika kohta (eesistujariigi aruanne ja lisad) on Euroopa Liidu eesmärgiks saada see poliitika kiiresti toimima. Euroopa Ülemkogu teeb sellesisulise otsuse Euroopa Liidu lepingu olemasolevate sätete põhjal niipea kui võimalik aastal 2001 ning hiljemalt oma Laeken/Brüsseli istungil. Sellest tulenevalt ei ole Nice'i lepingu jõustumine eeltingimuseks.

2. Deklaratsioon Euroopa Liidu lepingu artikli 31 lõike 2 kohta

Konverents tuletab meelde, et:

– otsus moodustada kõikidest liikmesriikidest lähetatud prokuröridest, kohtunikest või samasuguse pädevusega politseiametnikest koosnev üksus (Eurojust), mille ülesandeks on hõlbustada nõuetekohast koordineerimistööd liikmesriikide prokuratuuride vahel ja toetada organiseeritud kuritegevuse juhtumite eeluurimist, nähti ette Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. oktoobri 1999. aasta Tampere istungi eesistuja lõppjäreldest;

– Euroopa kohtuvõrk moodustati ühismeetmega 98/428/JSK, mille nõukogu võttis vastu 29. juunil 1998 (EÜT L 191, 7.7.1998, lk 4).

3. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 10 kohta

Konverents tuletab meelde, et Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklist 10 tulenev otsekohese koostöö kohustus, mis reguleerib liikmesriikide ja ühenduse institutsioonide vahelisi suhteid, reguleerib ka ühenduse institutsioonide omavahelisi suhteid. Kui nende institutsioonide vahelistes suhetes osutub seoses nimetatud otsekohese koostöö kohustusega vajalikuks hõlbustada Euroopa Ühenduse asutamislepingu sätete kohaldamist, võivad Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon sõlmida institutsioonidevahelisi kokkuleppeid. Sellised kokkulepped ei või asutamislepingu sätteid muuta ega täiendada ning neid võib sõlmida üksnes nimetatud kolme institutsiooni nõusolekul.

4. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 21 kolmanda lõigu kohta

Konverents kutsub artikli 21 kolmandas lõigus ning artiklis 7 osutatud institutsioone ja organeid üles tagama, et liidu kodanike kirjalikele taotlustele antaks vastus mõistliku aja jooksul.

5. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 67 kohta

Kõrged lepinguosalisel lepidavad kokku, et otsuses, mille nõukogu peab tegema artikli 67 lõike 2 teise lõigu alusel:

– otsustab ta alates 1. maist 2004 artikli 62 lõikes 3 ja artikli 63 lõike 3 punktis b osutatud meetmete vastuvõtmiseks toimida artiklis 251 ettenähtud menetluse kohaselt;

– otsustab ta artikli 62 lõike 2 punktis a osutatud meetmete vastuvõtmiseks toimida artiklis 251 ettenähtud menetluse kohaselt alates kuupäevast, mil jõutakse kokkuleppele isikute liikumist üle liikmesriikide välispiiride käsitlevate meetmete ulatuse suhtes.

Lisaks sellele püüab nõukogu muuta artiklis 251 ettenähtud menetluse alates 1. maist 2004 või võimalikult kiiresti pärast seda kohaldatavaks ka teiste IV jaotisega hõlmatud valdkondade või nende osade suhtes.

6. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 100 kohta

Konverents tuletab meelde, et finantsabi käsitlevad otsused, mis on ette nähtud artiklis 100 ja vastavad artiklis 103 sätestatud käendamiskeelule ("no bail-out"), peavad olema kooskõlas finantsperspektiiviga aastaks 2000–2006 ning eelkõige Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise eelarvedistsipliini ja eelarvemenetluse parandamist käsitleva 6. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktiga 11 ning tulevaste institutsioonidevaheliste

kokkulepete ja finantsperspektiivide vastavate sätetega.

7. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 111 kohta

Konverents lepib kokku, et menetlus on selline, mis võimaldab kõikidel eurosooni kuuluvatel liikmesriikidel täiel määral osaleda igal etapil, kui valmistatakse ette rahvusvahelisel tasandil esitatavat ühenduse seisukoha majandus- ja rahaliidu jaoks olulistes küsimustes.

8. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 137 kohta

Konverents lepib kokku, et kõik artiklist 137 tulenevad kulutused kantakse finantsperspektiivi rubriiki 3.

9. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 175 kohta

Kõrged lepinguosalised on kindlalt otsustanud kanda hoolt, et Euroopa Liit etendaks juhtivat osa keskkonnakaitse edendamisel liidus ja rahvusvahelistes üritustes, mis järgivad sama eesmärki globaalsel tasandil. Seda eesmärki järgides tuleb täies ulatuses kasutada kõiki asutamislepingu pakutud võimalusi, sealhulgas turule orienteeritud ja säästva arengu edendamiseks mõeldud stiimuleid ja vahendeid.

10. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 181a kohta

Ilma et see piiraks Euroopa Ühenduse asutamislepingu muude sätete kohaldamist, kinnitab konverents, et kolmandatele riikidele maksebilansi tasakaalustamiseks antav abi jääb artikli 181a kohaldamisalast välja.

11. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 191 kohta

Konverents tuletab meelde, et artikli 191 sätted ei tingi volituste üleandmist Euroopa Ühendusele ega mõjuta liikmesriikide vastavate põhiseaduslike normide kohaldamist.

Euroopa tasandil toimuvat erakondade rahastamist Euroopa ühenduste eelarvest ei või otseselt ega kaudselt kasutada erakondade rahastamiseks siseriiklikul tasandil.

Erakondade rahastamist käsitlevaid sätteid kohaldatakse ühesugusel alusel kõikide Euroopa Parlamendis esindatud poliitiliste jõudude suhtes.

12. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 kohta

Konverents kutsub Euroopa Kohut ja komisjoni üles kaaluma niipea kui võimalik pädevuse jagamist Euroopa Kohtu ja esimese astme kohtu vahel, eelkõige vahetu hagemise osas, ning esitama kohased ettepanekud pädevatele organitele läbivaatamiseks niipea, kui Nice'i leping jõustub.

13. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 lõigete 2 ja 3 kohta

Konverents on seisukohal, et artikli 225 lõigetes 2 ja 3 toodud teistmismenetluse põhisätted tuleks kindlaks määrata Euroopa Kohtu põhikirjas. Nimetatud sätted peaksid täpsustama eelkõige:

- Euroopa Kohtu menetluse poolte rolli, et kaitsta nende õigusi;
- teistmismenetluse mõju esimese astme kohtu otsuse täitmisele;
- Euroopa Kohtu otsuse mõju pooltevahelisele vaidlusele.

14. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 lõigete 2 ja 3 kohta

Konverents on seisukohal, et kui nõukogu võtab vastu artikli 225 lõikude 2 ja 3 rakendamiseks vajalikud põhikirja sätted, peaks ta kindlaks määrama menetluse, mis tagab, et kõnealuste sätete toimimist praktikas hinnatakse hiljemalt kolme aasta möödumisel Nice'i lepingu jõustumisest.

15. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 lõike 3 kohta

Konverents on seisukohal, et erandjuhtudel, mil Euroopa Kohus otsustab teista esimese astme kohtu otsuse küsimuses, mille suhtes taotletakse eelotsust, peaks ta otsuse tegema

kiirmenetluse korras.

16. *Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225a kohta*

Konverents palub Euroopa Kohtul ja komisjonil nii kiiresti kui võimalik ette valmistada otsuse eelnõu kohtukolleegiumi moodustamiseks, mis on pädev lahendama ühenduse ja selle teenistujate vahelisi vaidlusi esimeses astmes.

17. *Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 229a kohta*

Konverents on seisukohal, et artikkel 229a ei määra ette õiguslikku raamistikku, mis võidakse moodustada, et lahendada vaidlusi selliste Euroopa Ühenduse asutamislepingu alusel vastu võetud õigusaktide kohaldamise üle, millega luuakse ühenduse tööstusomandiõigusi.

18. *Deklaratsioon kontrollikoja kohta*

Konverents kutsub kontrollikoda ja siseriiklikke kontrollorganeid üles parandama omavahelise koostöö raamistikku ja tingimusi, säilitades samal ajal igäühe autonoomsuse. Selleks võib kontrollikoja president moodustada komitee sidepidamiseks siseriiklike kontrollorganite esimeestega.

19. *Deklaratsioon Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artikli 10.6 kohta*

Konverents loodab, et Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artiklis 10.6 osutatud soovitus esitatakse niipea kui võimalik.

20. *Deklaratsioon Euroopa Liidu laienemise kohta*¹

Ühine seisukoht, mille liikmesriigid peavad ühinemiskonverentsidel võtma Euroopa Parlamendi kohtade jaotuse, nõukogu häälte arvestamise, majandus- ja sotsiaalkomitee koosseisu ning regioonide komitee koosseisu suhtes, peab 27 liikmesriigist koosneva liidu puhul vastama järgmistele tabelitele.

1. EUROOPA PARLAMENT

Liikmesriigid	Kohti EPs
Saksamaa	99
Ühendkuningriik	72
Prantsusmaa	72
Itaalia	72
Hispaania	50
Poola	50
Rumeenia	33
Madalmaad	25
Kreeka	22
Tšehhi Vabariik	20
Belgia	22

Ungari	20
Portugal	22
Rootsi	18
Bulgaaria	17
Austria	17
Slovakkia	13
Taani	13
Soome	13
Iirimaa	12
Leedu	12
Läti	8
Sloveenia	7
Eesti	6
Küpros	6
Luksemburg	6
Malta	5
Kokku	732

2. HÄÄLTE ARVESTAMINE NÕUKOGUS

Nõukogu liikmed	Arvestatud hääli
Saksamaa	29
Ühendkuningriik	29
Prantsusmaa	29
Itaalia	29
Hispaania	27
Poola	27
Rumeenia	14
Madalmaad	13

Kreeka	12
Tšehhi Vabariik	12
Belgia	12
Ungari	12
Portugal	12
Rootsi	10
Bulgaaria	10
Austria	10
Slovakkia	7
Taani	7
Soome	7
Iirimaa	7
Leedu	7
Läti	4
Sloveenia	4
Eesti	4
Küpros	4
Luksemburg	4
Malta	3
Kokku	345

Kui käesolev leping nõuab nõukogu otsuste vastuvõtmist komisjoni ettepaneku põhjal, on nende vastuvõtmiseks nõutav vähemalt 258 poolthäält, mis on antud liikmete enamuse poolt.

Muudel juhtudel on nõukogu otsuste vastuvõtmiseks nõutav vähemalt 258 poolthäält, mis on antud vähemalt kahe kolmandiku liikmete poolt.

Kui nõukogu otsus tuleb vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega, võib nõukogu liige taotleda, et tehtaks kindlaks, kas kvalifitseeritud häälteenamuse moodustavad liikmesriigid esindavad vähemalt 62% kogu liidu rahvastikust. Kui näidatakse, et see tingimus ei ole täidetud, ei võeta kõnealust otsust vastu.

3. MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

Liikmesriigid	Liikmeid
---------------	----------

Saksamaa	24
Ühendkuningriik	24
Prantsusmaa	24
Itaalia	24
Hispaania	21
Poola	21
Rumeenia	15
Madalmaad	12
Kreeka	12
Tšehhi Vabariik	12
Belgia	12
Ungari	12
Portugal	12
Rootsi	12
Bulgaaria	12
Austria	12
Slovakkia	9
Taani	9
Soome	9
Iirimaa	9
Leedu	9
Läti	7
Sloveenia	7
Eesti	7
Küpros	6
Luksemburg	6
Malta	5

4. REGIOONIDE KOMITEE

Liikmesriigid	Liikmeid
Saksamaa	24
Ühendkuningriik	24
Prantsusmaa	24
Itaalia	24
Hispaania	21
Poola	21
Rumeenia	15
Madalmaad	12
Kreeka	12
Tšehhi Vabariik	12
Belgia	12
Ungari	12
Portugal	12
Rootsi	12
Bulgaaria	12
Austria	12
Slovakkia	9
Taani	9
Soome	9
Iirimaa	9
Leedu	9
Läti	7
Sloveenia	7
Eesti	7

Küpros	6
Luksemburg	6
Malta	5
<hr/>	
Kokku	344
<hr/>	

21. Deklaratsioon kvalifitseeritud häälteenamuse künnise ja blokeerivaks vähemuseks vajaliku häälte arvu kohta laienuvad liidus

Kui kõik Euroopa Liidu laienuvat käsitlevas deklaratsioonis loetletud kandidaatriigid ei ole uue häältearvestuskorra jõustumise ajaks (1. jaanuariks 2005) liiduga veel ühinenud, kasvab kvalifitseeritud häälteenamuse künnis ühinemistega sammu pidades praegusega võrreldes madalamast protsendimäärast kuni maksimummäärani 73,4%. Kui kõik eespool nimetatud kandidaatriigid on liiduga ühinenud, tõuseb 27liikmelises liidus blokeeriv vähemus 91 häälteni ning vastavalt sellele kohandatakse automaatselt Euroopa Liidu laienuvat käsitlevas deklaratsioonis esitatud tabelist tulenevat kvalifitseeritud häälteenamuse künnist.

22. Deklaratsioon Euroopa Ülemkogu istungipaiga kohta

Alates aastast 2002 peetakse iga liikmesriigi eesistumisaajal üks Euroopa Ülemkogu istung Brüsselis. Kui liit koosneb 18 liikmest, peetakse kõik Euroopa Ülemkogu istungid Brüsselis.

23. Deklaratsioon liidu tuleviku kohta

1. Nice'is tehti otsus tähtsate reformide kohta. Konverents tervitab liikmesriikide valitsuste esindajate konverentsi edukat lõpulejõudmist ja kutsub liikmesriike üles Nice'i lepingut kiiresti ratifitseerima.

2. Ta lepib kokku, et liikmesriikide valitsuste esindajate konverentsi lõpuleviimine avab tee Euroopa Liidu laienuvat, ning rõhutab, et Nice'i lepingu ratifitseerimisega viib Euroopa Liit lõpule uute liikmesriikide ühinemiseks vajalikud institutsioonilised muudatused.

3. Olles niiviisi avanud tee laienuvat, kutsub konverents üles sügavamale ja ulatuslikumale mõttevahetusele Euroopa Liidu tuleviku üle. Aastal 2001 edendavad eesistujariigid Rootsi ja Belgia koostöös komisjoniga ja Euroopa Parlamenti kaasates ulatuslikke diskussioone, milles osalevad kõik huvitatud menetlusosalised: riikide parlamentide ning avaliku arvamuse esindajad, see tähendab poliitika-, majandus- ja ülikooliringkonnad, tsiviilühiskonna esindajad jt. Kandidaatriikide sellesse protsessi kaasamise viisid määratakse kindlaks hiljem.

4. Juunis 2001 toimuvaks Euroopa Ülemkogu Göteborgi istungiks ettevalmistatava aruande järel lepib Euroopa Ülemkogu detsembris 2001 oma Laeken/Brüsseli istungil kokku deklaratsioonis, mis sisaldab kohaseid algatusi selle protsessi jätkamiseks.

5. See protsess peaks muu hulgas käsitlema järgmisi küsimusi:

– kuidas subsidiaarsuse põhimõtet järgides täpsemalt kindlaks määrata Euroopa Liidu ja liikmesriikide volituste piirid ja kuidas selle üle järelevalvet teostada;

– Nice'is välja kuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta staatus vastavalt Euroopa Ülemkogu Kölni istungi otsustele;

– asutamislepingute lihtsustamine, et ilma nende tähendust muutmata teha nad selgemaks ja arusaadavamaks;

– riikide parlamentide osa Euroopa ülesehituses.

6. Eespool nimetatud küsimusi käsitledes tunnistab konverents vajadust parandada ja jälgida liidu ja selle institutsioonide demokraatlikku legitiimsust ja läbipaistvust, et tuua need liikmesriikide kodanikele lähemale.

7. Pärast neid ettevalmistavaid samme lepib konverents kokku, et 2004. aastal kutsutakse

kokku uus liikmesriikide valitsuste esindajate konverents, et käsitleda eespool nimetatud küsimusi eesmärgiga teha vastavad muudatused asutamislepingutesse.

8. Liikmesriikide konverents ei kujuta endast mingil moel laienemisprotsessi takistust ega eeltingimust. Konverentsil kutsutakse osalema kandidaatriigid, kes on ühinemisläbirääkimised liiduga lõpule viinud. Need kandidaatriigid, kes ei ole ühinemisläbirääkimisi lõpule viinud, kutsutakse osalema vaotlejatena.

24. Deklaratsioon ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokolliga artikli 2 kohta

Konverents kutsub nõukogu üles protokolliga artikli 2 alusel tagama pärast ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemist ESTÜ statistikasüsteemi pikendamist kuni 31. detsembrini 2002 ning kutsuma komisjoni üles vastavaid soovitusi esitama.

KONVERENTSIL TEATAVAKS VÕETUD DEKLARATSIOONID

1. Luksemburgi deklaratsioon

Ilma et see piiraks 8. aprilli 1965. aasta otsuse kohaldamist ning selles sisalduvate sätete ja võimaluste kasutamist moodustatavate institutsioonide, organite ja talituste asukoha suhtes, kohustub Luksemburgi valitsus mitte nõudma siseturu ühtlustamisemeti (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) apellatsiooninõukogude paigutamist Luksemburgi. Apellatsiooninõukogud jäävad Alicantesse, isegi kui neist nõukogudest peaksid saama kohtukolleegiumid Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 220 tähenduses.

2. Kreeka, Hispaania ja Portugali deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 161 kohta

Kreeka, Hispaania ja Portugali nõusolek minna üle Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 161 esitatud kvalifitseeritud häälteenamusele on antud eeldusel, et kolmandas lõigus olev sõna "mitmeaastane" tähendab, et alates 1. jaanuarist 2007 kohaldatav finantsperspektiiv ja sellega seotud institutsioonidevaheline kokkulepe on sama kestusega nagu praegune finantsperspektiiv.

3. Taani, Saksamaa, Madalmaade ja Austria deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 161 kohta

Seoses Kreeka, Hispaania ja Portugali deklaratsiooniga Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 161 kohta deklareerivad Taani, Saksamaa, Madalmaad ja Austria, et nimetatud deklaratsioon ei piira Euroopa Komisjoni meetmete kohaldamist, eelkõige tema algatusõigust.

¹ Käesolevas deklaratsioonis esitatud tabelites võetakse arvesse üksnes neid kandidaatriike, kellega tegelikult on alustatud ühinemisläbirääkimisi.

NÕUKOGU OTSUS 76/787/ESTÜ, EMÜ, EURATOM

NÕUKOGU,

kuhu kuuluvad liikmesriikide esindajad, otsustades ühehäälselt,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepingu artikli 21 lõiget 3,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 138 lõiget 3,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 108 lõiget 3,

VÕTTES ARVESSE assamblee ettepanekut,

SOOVIDES JÕUSTADA Euroopa Ülemkogu 1. ja 2. detsembri 1975. aasta Rooma istungjärgu otsuseid selle kohta, et valimised assambleesse peaksid toimuma ühel kuupäeval ajavahemikus mai–juuni 1978,

ON KEHTESTANUD käesolevale otsusele lisatud sätted, mida ta soovib liikmesriikidel vastu

võtta kooskõlas nende vastavate põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Käesolev otsus ja sellele lisatud sätted avaldatakse Euroopa Ühenduste Teatajas.

Liikmesriigid teatavad viivitamata Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretärile menetluse lõpuleviimisest, mis on nende põhiseadusest tulenevatest nõuetest lähtuvalt vajalik käesolevale otsusele lisatud sätete vastuvõtmiseks.

Käesolev otsus jõustub Euroopa Ühenduste Teatajas avaldamise päeval.

Vastu võetud Brüsselis kahekümnendal septembril ühe tuhande üheksasaja seitsmekümne kuuendal aastal.

[lepingukeeltes]

Euroopa Ühenduste Nõukogu nimel

[lepingukeeltes]

eesistuja

[lepingukeeltes]

M. Van Der STOEL

Le ministre des Affaires étrangères du royaume de Belgique
De Minister van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk België

R. Van ELSTANDE

Kongeriget Danmarks udenrigsøkonomiminister

Ivar NØRGAARD

Der Bundesminister des Auswärtigen der Bundesrepublik Deutschland

Hans-Dietrich GENSCHER

Le ministre des Affaires étrangères de la République française

Louis de GUIRINGAUD

The Minister for Foreign Affairs of Ireland

Aire Gnóthaí Eachtracha na hÉireann

Gearóid MAC GEARAILT

Il ministro degli Affari esteri della Repubblica italiana

Arnaldo FORLANI

Membre du gouvernement du grand duché de Luxembourg

Jean HAMILIUS

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden

L. J. BRINKHORST

A. CROSLAND

NÕUKOGU OTSUS

25. juuni ja 23. september 2002,

millega muudetakse esindajate otsest ja üldist Euroopa Parlamenti valimist käsitlevat akti, mis on lisatud otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, EURATOM

(2002/772/EC, EURATOM)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 190 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 108 lõikeid 3 ja 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi esitatud eelnõu¹,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut²,

ning arvestades, et:

1) akti, mis käsitleb Euroopa Parlamendi liikmete otsest ja üldist valimist (edaspidi "1976. aasta akt"), tuleks muuta, et liikmeid saaks otse ja üldiselt valida kooskõlas kõikidele liikmesriikidele ühiste põhimõtetega, jättes samal ajal liikmesriikidele õiguse kohaldada oma siseriiklikke õigusnorme käesoleva otsusega korraldamata küsimustes;

2) akti loetavuse parandamiseks pärast selle muutmist käesoleva otsusega tuleks sätted ümber nummerdada, mis läbi tekib selgem ühtne tekst,

ON KEHTESTANUD järgmised sätted, mida ta soovib liikmesriikidel vastu võtta kooskõlas nende vastavate põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Artikkel 1

Käesoleva artikliga muudetakse akti, mis käsitleb esindajate otsest ja üldist valimist Euroopa Parlamenti ning on lisatud nõukogu 20. septembri 1976. aasta otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, EURATOM³ (edaspidi "1976. aasta akt").

1. 1976. aasta aktis, välja arvatud artikkel 13, asendatakse sõnad "esindaja" või "esindaja Euroopa Parlamendis" sõnadega "Euroopa Parlamendi liige".

2. Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 1

1. Igas liikmesriigis valitakse Euroopa Parlamendi liikmed võrdelise esindatuse põhjal, kasutades nimekirjasüsteemi või üksiku ülekantava hääle võtet.

2. Liikmesriigid võivad lubada hääletada eelisnimekirjasüsteemi põhjal korras, mille nad kehtestavad.

3. Valimised on otsesed, üldised ja vabad ning hääletamine on salajane."

3. Artikkel 2 asendatakse järgmiste artiklitega:

"Artikkel 2

Iga liikmesriik võib oma eripärast lähtuvalt moodustada Euroopa Parlamendi valimisteks valimis-

ringkondi või jagada oma valimispiirkonna teisi osadeks, ilma et see üldiselt mõjutaks hääletussüsteemi võrdelisust.

Artikkel 2a

Liikmesriigid võivad kehtestada kohtade jaotamiseks künnise. Riigi tasandil ei või see künnis ületada 5 protsenti antud häälest.

Artikkel 2b

Iga liikmesriik võib kehtestada kandidaatide kampaaniakulude ülemmäära."

4. Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 jäetakse välja ja lõigetest 2 ja 3 saavad lõiked 1 ja 2;

b) uues lõikes 1 asendatakse sõnad "viieaastaseks tähtjaks" sõnadega "viieaastaseks tähtjaks, milleks Euroopa Parlamendi liikmed on valitud,";

c) uues lõikes 2 asendatakse viide "lõikes 2" viitega "lõikes 1".

5. Artikli 4 lõige 2 asendatakse järgmisega:

"2. Euroopa Parlamendi liikmetel on sellised privileegid ja immunitetid, mida kohaldatakse nende suhtes tulenevalt 8. aprilli 1965. aasta Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollist."

6. Artikkel 5 tunnistatakse kehtetuks.

7. Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1:

i) kolmanda taande lõppu lisatakse sõnade "Kohtu" ja "kohtunik" vahele sõnad "või esimese astme kohtu",

ii) senise kolmanda ja neljanda taande vahele lisatakse järgmine taane:

"– Euroopa Keskpanka direktorite nõukogu liige";

iii) senise neljanda ja viienda taande vahele lisatakse järgmine taane:

"– Euroopa Ühenduste ombudsman";

iv) senisest viiendast taandest jäetakse välja sõnad "Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse nõuandekomitee või",

v) senisest kuuendast taandest jäetakse välja sõnad "Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingu",

vi) senine kaheksas taane asendatakse järgmisega:

"– Euroopa ühenduste institutsioonide või nende juurde kuuluvate spetsialiseeritud asutuste või Euroopa Keskpanka tegevametnik või –teenistuja.";

b) lõike 1 järele lisatakse järgmine lõige ja senised lõiked 2 ja 3 muutuvad lõigeteks 3 ja 4:

"2. Alates Euroopa Parlamendi 2004. aasta valimistest ei või Euroopa Parlamendi liige olla riigi parlamendi liige.

Erandina sellest reeglist ja piiramata lõike 3 kohaldamist:

– võivad Iirimaa parlamendi liikmed, kes valitakse järgnevatel valmistel Euroopa Parlamenti, olla topeltmandaadiga kuni järgmiste Iirimaa parlamendi valimisteni, millest alates kohaldatakse käesoleva lõike esimest lõiku;

– võivad Ühendkuningriigi parlamendi liikmed, kes on ka Euroopa Parlamendi liikmed Euroopa Parlamendi 2004. aasta valimistele eelneval viieaastasel tähtajal, olla topeltmandaadiga kuni Euroopa Parlamendi 2009. aasta valimisteni, millest alates kohaldatakse käesoleva lõike esimest

lõiku.”;

c) uues lõikes 3 asendatakse sõnad “kehtestada samaaegse tegutsemise ühitamatust käsitlevad siseriiklikud eeskirjad” sõnadega “laiendada samaaegse tegutsemise ühitamatust käsitlevaid siseriiklikke eeskirju” ja viide “artikli 7 lõikes 2” asendatakse viitega “artiklis 7”;

d) uues lõikes 4 asendatakse sõnad “lõiked 1 ja 2” sõnadega “lõiked 1, 2 ja 3”.

8. Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 7

Kui käesoleva akti muudest sätetest ei tulene teisiti, reguleeritakse igas liikmesriigis valimis-
menetlust siseriiklike õigusnormidega.

Need siseriiklikud õigusnormid, milles võidakse vajaduse korral arvesse võtta liikmesriikide
eripära, ei mõjuta üldiselt hääletussüsteemi võrdelisust.”

9. Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse sõnad “määratud kuupäeval” sõnadega “määratud kuupäeval ja kella-
aegadel”;

b) lõikes 2 asendatakse sõnad “Häälte lugemine ei või alata” sõnadega “Liikmesriigid ei või
häälte lugemise tulemusi ametlikult avaldada”;

c) lõige 3 jäetakse välja.

10. Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse sõnad “artikli 9 lõikes 1 osutatud ajavahemiku” sõnaga “valimistähtaja”;

b) lõike 2 teises lõigus asendatakse sõnad “teise ajavahemiku, mis ei ole rohkem kui kuu võrra
varasem” sõnadega “hiljemalt üks kuu enne artiklis 3 osutatud viieaastase tähtaja lõppu teise
valimistähtaja, mis ei ole rohkem kui kahe kuu võrra varasem”;

c) lõikest 3 jäetakse välja sõnad “Euroopa Sõe- ja Terasühenduse asutamislepingu artikli 22,”
ja samas lõikes asendatakse sõnad “Euroopa Majandusühenduse” sõnadega “Euroopa Ühenduse”
ja sõnad “artikli 9 lõikes 1 osutatud ajavahemikust” sõnaga “valimistähtajast”.

11. Artiklist 11 jäetakse välja sõnad “Artikli 7 lõikes 1 osutatud ühtse valimismenetluse
jõustumiseni” ja nimetatud sõnadele järgnevad kaks sõna vahetavad omavahel kohad.

12. Artikkel 12 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 12

1. Koht vabaneb, kui Euroopa Parlamendi liikme volitused lõpevad tagasiastumise, surma või
volituste äravõtmise tagajärjel.

2. Kui käesoleva akti muudest sätetest ei tulene teisiti, kehtestab iga liikmesriik sobiva
menetluse artiklis 3 osutatud viieaastase ametiaja jooksul vabanevate kohtade täitmiseks
ülejäanud tähtjaks.

3. Kui mõne liikmesriigi õiguse kohaselt nähakse sõnaselgelt ette mõnelt Euroopa Parlamendi
liikmelt volituste äravõtmine, lõpevad need volitused selle liikmesriigi õigusnormide kohaselt.
Riigi pädevad võimuorganid teatavad sellest Euroopa Parlamendile.

4. Kui koht vabaneb tagasiastumise või surma tagajärjel, teatab Euroopa Parlamendi president
sellest viivitamata asjaomase liikmesriigi pädevatele asutustele.”

13. Artikkel 14 tunnistatakse kehtetuks.

14. Artikkel 15 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 15

Käesolev akt on koostatud hispaania, hollandi, inglise, iiri, itaalia, kreeka, portugali, prantsuse,

rootsi, saksa, soome ja taani keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset.

II ja III lisa on käesoleva akti lahutamatu osa.”

15. I lisa tunnistatakse kehtetuks.

16. III lisast jäetakse välja Saksamaa Liitvabariigi valitsuse deklaratsioon.

Artikkel 2

1. 1976. aasta akti artiklid ja lisad, nagu neid on muudetud käesoleva otsusega, nummerdatakse ümber kooskõlas otsuse lisas esitatud vastavustabeliga, mis on otsuse lahutamatu osa.

2. Ristviiteid 1976. aasta akti artiklitele ja lisadele kohandatakse vastavalt. Sama kehtib seoses viidetega ühenduste asutamislepingute artiklitele ja nende jaotusosadele.

3. Muudes juriidilistes dokumentides või aktides sisalduvaid viiteid 1976. aasta akti artiklitele käsitletakse viidetena 1976. aasta akti artiklitele, nagu need on ümber nummerdatud lõike 1 kohaselt, ja vastavalt nende artiklite jaotusosadele, nagu need on ümber nummerdatud käesoleva otsusega.

Artikkel 3

1. Artiklites 1 ja 2 kirjeldatud muudatused jõustuvad selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mil liikmesriigid võtavad käesoleva otsuse sätted vastu kooskõlas oma vastavate põhiseadusest tulenevate nõuetega.

2. Liikmesriigid teatavad oma siseriiklike menetluste lõpulejõudmisest nõukogu peasekretariaadile.

Artikkel 4

Käesolev otsus avaldatakse Euroopa Ühenduste Teatajas.

Luxembourg, 25. juuni 2002

Nõukogu nimel

eesistuja

J. MATAS I PALOU

Brüssel, 23. september 2002

Nõukogu nimel

eesistuja

M. FISCHER BOEL

LISA

Otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, EURATOM lisatud esindajate otsest ja üldist Euroopa Parlamenti valimist käsitlevat akti muutva nõukogu 25. juuni ja 23. septembri 2002. aasta otsuse 2002/772/EC artiklis 2 osutatud vastavustabel

Varasem nummerdus	Uus nummerdus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 2a	Artikkel 3
Artikkel 2b	Artikkel 4
Artikkel 3	Artikkel 5
Artikkel 4	Artikkel 6
Artikkel 5 (tunnistatud	—

kehtetuks)	
Artikkel 6	Artikkel 7
Artikkel 7	Artikkel 8
Artikkel 8	Artikkel 9
Artikkel 9	Artikkel 10
Artikkel 10	Artikkel 11
Artikkel 11	Artikkel 12
Artikkel 12	Artikkel 13
Artikkel 13	Artikkel 14
Artikkel 14 (tunnistatud kehtetuks)	–
Artikkel 15	Artikkel 15
I lisa (tunnistatud kehtetuks)	–
II lisa	I lisa
III lisa	II lisa

NÕUKOGU OTSUS,

12. juuli 2002,

Euroopa Ühenduste Kohtu põhikirja käsitleva protokolliga muutmise kohta

(2002/653/EÜ)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 245 teist lõiget,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Kohtu 17. oktoobri 2001. aasta taotlust,

VÕTTES ARVESSE komisjoni arvamust,⁴

VÕTTES ARVESSE Euroopa Parlamendi arvamust⁵

ning ARVESTADES, et:

tuleks ette näha kolmandate riikide osalemine Euroopa Kohtu eelotsusega seotud menetlustes juhul, kui teatavat küsimust käsitlevas lepingus, mis on sõlmitud nõukogu ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel, on sätestatud, et need riigid võivad esitada seisukohti või kirjalikke tähelepanekuid, kui mõne liikmesriigi kohus taotleb Euroopa Kohtu eelotsust kõnealuse lepingu reguleerimisalasse kuulavas küsimuses,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE.

Artikkel 1

Euroopa Ühenduste Kohtu põhikirja käsitleva protokolliga artiklile 20 lisatakse järgmine lõik: "Kui nõukogu ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud teatavat küsimust käsitlevas lepingus on sätestatud, et need riigid võivad esitada seisukohti või kirjalikke tähelepanekuid juhul, kui mõne liikmesriigi kohus taotleb Euroopa Kohtu eelotsust kõnealuse lepingu reguleerimisalasse kuulavas küsimuses, teatatakse seda küsimust käsitlevast liikmesriigi kohtu otsusest ka asjaomastele kolmandatele riikidele. Need riigid võivad kahe kuu jooksul pärast teate saamist esitada kohtule oma seisukohad või kirjalikud tähelepanekud."

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle Euroopa Ühenduste Teatajas avaldamise kuupäeval.

Brüssel, 12. juuli 2002

Nõukogu nimel

eesistuja

T. PEDERSEN

1 EÜT C 292, 21.9.1998, lk 66.

2 12. juunil 2002 tehtud otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

3 EÜT L 278, 8.10.1976, lk 1.

4 Arvamus on esitatud 22. veebruaril 2002 (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

5 Arvamus on esitatud 14. mail 2002 (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).